БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 249 (4348)
31 ОКТЯБРЬ 1980 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

тонгги газеталарда

▲ Кеча Кремлда олий даражада Совет—Польша учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув КПСС билан ПБИП ўртасидаги муносабатларга хос сидқидиллик ва қарашлар бирлиги вазиятида ўтди.

Совет — Польша муносабатларини янада ривожлантириш масалалари учрашув қатнашчиларининг диққат марказида бўлди.

С. Каня ва Ю. Пиньковский ўртоқлар кеча ўз ватанига жўнаб кетдилар.

▲ Социалистик Эфиопия Мувaққат ҳарбий маъмурий кенгаши (МҲМК) Раиси, Эфиопия Меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссияси (МПТК) Раиси Менгисту Хайле Мариам 30 октябрь куни Москвадан Волгоградга жўнаб кетди.

Ёш коммунист Содир Судировнинг номини шаҳримиздаги 3-босмахонада кўпчилик ҳурмат билан тилга олади. У меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги билан коллектив эътиборини қозонмоқда. Шу кунларда ёш матбаачи ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

Кеча

Тошкент табиатни муҳофаза қилиш жамияти шаҳар бўлимининг пленуми бўлиб ўтди. Жамият раисининг ўринбосари А. Р. Болтаев ўз нутқида қизиқарли фактларни келтирди. Бугунги кунда мазкур жамиятнинг 300 дан ортиқ аъзоси ҳамда 80 та ижтимоий-техник комитети мавжуд. ТошДУ ва ТАДИ олий ўқув юртлари қошида табиатни муҳофаза қилиш икки халқ университети мунтазам ишлаб турибди. Шаҳримиздаги Инқилоб хиёбони, Тельман номидаги ҳамда Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғлари табиатнинг ёдгорликлари деб аталади. 500 дан ортиқ дарахт назорат остига олинган, 65 та муҳофаза белгилари ўрнатилган. Тошкент киши бошига биттадан дарахт ўтказиш саноғи бўйича мамлакатимизда Москва ва Киев шаҳарларидан кейин учинчи ўринда туради.

Пленумда сўзга чиққанлар шаҳримиздаги баъзи корхона ва заводлар номига табиат муҳофазасига эътибор бермаётганликлари учун қатор огоҳлантиришлар беришди.

●

халқ рассомлари ва усталари ишлари кўргазмасининг тантанали ёпилиши бўлди. 15 кун давомида «Халқлар дўстлиги» музейида халқ санъаткорлари асарлари муваффақият билан намойиш қилинди. Республикамизнинг турли шаҳарлари ва районларида истиқомат қилаётган санъаткорларнинг 200 дан ортиқ иши мухлислар таҳсинига сазовор бўлди. Улар учун шу куни ижодий семинар ўтказилиб, унда фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Бугун

бош кийимлар фабрикаси коллективи 1981 йилда ишлаб чиқаришга жорий этиладиган янги моделлар коллекциясини тахт қилиб қўйди. Булар етти миллион сўмлик 77 хилдаги бош кийимлардир. Шуниси қувончлики, бу моделларнинг 38 хили янги, 16 хили эса давлат Сифат белгисига эгадир.

●

Киров район ҳарбий комиссариатининг чақирув пунктида бўлажак солдатларнинг Совет Армияси ветеранлари — Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашуви бўлиб ўтди. Бу ерда йиғилганлар учун район 4- маданият уйининг санъаткорлари томонидан катта концерт программаси намойиш қилинди.

●

шаҳримиз метрочиларининг 4-участкаси қурувчилари «Новоузбекистанская» станциясидан «Космонавтлар проспекти» станциясигача бўлган ўнг тоннелнинг ички қопламасини ниҳоясига етказдилар. Тошкент метросининг иккинчи йўналиши қурилиши жадал суръатда олиб борилмоқда.

Эртага

Тошкент тўқимачилик комбинатининг 15-ётоқхонасида қутлуғ айём — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63-йиллиги куни яқинлашиб келиши муносабати билан тантанали кеча ўтказилади. Кечада ишлаб чиқаришнинг ёш илғорлари, меҳнат ветеранлари иштирок этадилар. Кеча программасида, шунингдек, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари қатнашчиларининг концерт программаси ҳам киритилган.

XXVI Улуғ Октябрь шарафига

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари—ҳаётга!

СИФАТГА ЭЪТИБОР

Ҳар қандай ишлаб чиқаришда ҳам маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг ассортиментини бойитиш шу куннинг талабидир. Бу КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорларида ўзининг яққол аксини топди. Пленум барча енгил саноат корхоналари коллективлари зиммасига муҳим ва масъулиятли вазифаларни юклади.

Бу борада бизнинг корхонамиз коллективи аҳолига сифатли пойафзал буюмлари етказиб бериш борасида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда. Кўпгина фабрикаларда бригада пудрати формаси жорий этилмоқда. Булар эса маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ассортиментни бойитиш имконини бермоқда. Шу мақсадда биринчи ва иккинчи пойафзал фабрикаларида қисман реконструкция ишлари амалга оширилди. Ишлаб чиқаришнинг танг жойлари бартараф этилди. Буларнинг ҳаммаси ўз самарасини берди. 2-пойафзал фабрикасида 54 та янги модель жорий этилди. «Н» (Янгилик) индекси билан 1628 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган пойафзал буюмлари умумий маҳсулот ҳажмининг 27,3 процентини ташкил этди.

Кейинги йилларда савдо ташкилотларидан рекламациялар олиш кескин камайди. Масалан, 1980 йилнинг ўтган тўққиз ойида 21 та рекламация олинди. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан кам. Ваҳоланки, ўтган йили 318 та рекламация олинган эди.

Айниқса 1-пойафзал фабрикасининг маҳсулоти харидоргир бўлиб боряпти. Бу ерда ўтган тўққиз ой мобайнида 73 та янги моделдаги пойафзал жорий этилди. Давлат Сифат белгиси билан маҳсулот ишлаб чиқариш умумий маҳсулот ҳажмининг 15,2 процентини ташкил этди. Биринчи сорт билан маҳсулот тайёрлаш эса 4,3 процентга етказилди.

Шу билан бирга ҳали ишда камчиликларимиз кўп. Кўпгина моделларимиз ҳозирги кун талабидан оқсамоқда, уларнинг сифатини яхши деб бўлмайди. Лекин пойафзалчиларимиз замонавий пойафзал буюмлари яратиш, уларни кўплаб ишлаб чиқариш, сифатини яхшилаш борасида барча резервларни ишга солмоқдалар.

Л. ЧИТАЛИН,
Ўзбекистон чарм-пойафзал саноати бирлашмасининг бошлиғи.

ОҒИР САНОАТ ХОДИМЛАРИ! ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ЁҚИЛҒИ, ЭНЕРГИЯ, МЕТАЛЛ, ХОМ АШЁГА ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ТЎЛАРОҚ ТАЪМИНЛАНГИЗ!
ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ ТЕХНИКАВИЙ ДАРАЖАСИНИ ОШИРИНГИЗ!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Матлуба Одилова кўп йиллардан буён кўнмўйна заводида баракали меҳнат қилиб келяпти. Коммунистик меҳнат зарбдори смена топшириқларини 160 процент адо этиб, партиямизнинг бўлажак XXVI съездини шахсий меҳнат армуғони билан кутиб олишга ҳаракат қиляпти.

СУРАТДА: М. Одилова.

И. Шоиноғомов фотоси.

ИККИНЧИ БОҒЧА

БУГУН

Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 153-трестига қарашли 3-бошқарманинг Николай Бессонов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси 2-Сергели массивида янги икки қаватли болалар боғчасининг умумий қурилиш ишларини тугатди. Боғчанинг ички ва ташқи томонларига сайқал беришда 57-қурилиш бошқармасининг пардозчилари жонбозлик кўрсатишмоқда. Боғча атрофини ободонлаштириш ишларини «Таштрансспецстрой» трестининг йўлсозлари бажаришмоқда.

Мазкур боғча Н. Бессонов бригадасининг бу йил ҳисобидан бунёдга келтирилган боғчаларининг иккинчисидир.

М. ФЕЛЬДМАН.

ИНҚИЛОБНИ МАДҲ ЭТИБ

Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи қошида ташкил қилинган дуторчи қизлар ансамбли коллективи

БУГУН

янги концерт программасини тайёрлашга киришди. Улуғ Октябрь социалистик революциясига бағишланадиган бу программа 7 ноябрь куни қўшиқ ва куй мухлислари эътиборига ҳавола қилинади.

—Янги программага,—дейди маданият уйи директори З. Усмонова, — классик қўшиқлар, наволар билан бирга Октябрь инқилобини мадҳ этувчи янги қўшиқлар ҳам киритилиши назарда тутилган.

Улуғвор қурилиш чорлайди

БУГУН

пойтахт аэропорти байрамдагидек безатилди. Вокзал биносининг пештоқларига осилган алвонларда шаҳримиз комсомоллари ва ёшларининг қалбидаги эзгу туйғулар ифода этилган.

Шундай қилиб, пойтахтимиздаги бир қатор корхоналар, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларининг вакиллари бу ерга тантанали маросимга тўпландилар. Шаҳар комсомоли ўзининг навқирон йигит ва қизлардан катта бир группасини мамлакатимизнинг Тюмень ва Сумгаит шаҳарларидаги нефть корхоналарининг улкан қурилишлари учун жўнатмоқда.

Комсомол ва ёшларни кузатиб қўйиш учун духовой оркестр тантана маршларини узлуксиз чалиб турибди. Ҳамза районининг пионерлардан иборат «Зарница» командаси аъзолари акалари ва опаларини табриклашмоқда. Меҳнат ветеранлари ёшларга энг яхши йўл-йўриқларни кўрсатишяпти. Бу ерда бўлиб ўтган митингда улуғвор қурилишга йўл олаётган азаматлар, меҳнат ветеранлари сўзга чиқиб, Ватанимизнинг кудратини янада юксалтириш, партиямизнинг бўлажак XXVI съездини катта ва кўтаринки руҳ билан кутиб олиш истагини изҳор қилдилар.

Қудратли нефть корхоналарини бунёд этиш учун қутлуғ сафарга чиққан ёшлар орасида «Средазгипроцветмет» ишчиси Г. П. Ким, ака-ука бўёқчилар, саноатдан ташқари хизмат комбинатининг ишчилари В. В. ва Г. В. Бусигинлар, Куйбишев ошхоналар трестининг ишчиси Ш. Шоназаров, Ҳамза районидан қурувчи қизлар Н. Х. Насриддинова, Ф. Н. Асмандиярова, шофер С. С. Шамсуддинов, 28-қурилиш-монтаж бошқармасининг бўёқчиси Ю. Кишняков ва бошқа кўпгина азаматлар бор. Тошкент шаҳар ёшларининг зарбдор группасига республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан йўлга чиққан азаматларнинг отрядлари ҳам қўшилдилар.

Тошкентликлар «оқ олтин» далаларида

ҲИССАМИЗ

Институтимизнинг икки мингдан зиёд профессор-ўқитувчиси ва студентлар коллективи шу кунларда Жиззах областининг қўриқ Арнасой районидаги Тимошенко номли совхозда фидокорона меҳнат қилмоқда. Коллективимиздан ҳар бири 80—90 теримчига эга бўлган 27 та қишлоқ хўжалик отряди тузилиб теримга сафарбар этилган.

КПССнинг XXVI ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига бошланган социалистик мусобақада ўтган уч беш кунликда француз тили факультетининг 460 кишилик коллективи факультетлар ўртасида пешқадамликка эришиб келяпти. Совхознинг 7, 8, 9 ва 10-бўлимларида фидокорона меҳнат қилаётган бу коллективнинг 9 та отряди шу кунгача 612 тонна «оқ олтин» терди. Бу коллектив ёрдамида мазкур бўлимлар пахта тайёрлаш йиллик план ва юксак социалистик мажбуриятларини бажаришга муваффақ бўлдилар. Факультет совхознинг ва институтнинг факультетлараро таъсис этган кўчма Қизил байроқлари билан, юзга яқин илғор теримчи эса пул ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди. Факультетнинг тажрибали педагоглари М. Убайдуллаев, А. Нишонов, Р. Абдусаматов, Ж. Ёқубов, С. Абдураззоқовлар бошлиқ отрядлари теримчилари илғорликни қўлдан бермай ишлашмоқда.

Инглиз тили факультети коллективи шу кунгача 700 тонна пахта териб, ўзи ишлаётган бўлимларнинг план ва мажбуриятларини ошиғи билан бажарилишига катта ҳиссасини қўшди. Факультет коллективи кунлик ўсишда бир неча марта биринчи ўринни эгаллади. Институтимизнинг немис тили факультети коллективи совхознинг 1 ва 2-бўлимларида суръатга-суръат қўшиб ишлаб келяпти. 500 теримчига эга бўлган бу аҳил коллектив ҳозиргача 360 тонна пахта терди.

Институтимиз коллективи олий ўқув юртлари ўртасида давом этаётган социалистик мусобақада етакчи ўринларни эгаллаб келяпти. Мақсадимиз мавсум охиригача совхознинг 10 минг тонналик юксак социалистик мажбуриятини шараф билан бажаришини таъминлашдир.

Ғ. АБДУРАҲМОНОВ,
Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг ректори.

* * *

СУРАТДА: **ўқитувчи Ҳ. Раҳимов бригадаси пахта топширмоқда.**

«Оқ олтин хирмонига»

РЕСПУБЛИКА ПАХТАКОРЛАРИ 6 МИЛЛИОН ТОННАЛИК МАРРАГА ЯҚИНЛАШМОҚДАЛАР. 30 ОКТЯБРГАЧА ДАВЛАТГА 5 МИЛЛИОН 937 МИНГ 339 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИЛДИ. БИР КУНДА ТАЙЁРЛАНГАН ХОМ АШЁ 40 МИНГ ТОННАНИ ТАШКИЛ ЭТДИ. ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ХИРМОНИ 328 МИНГ ТОННАДАН ОШДИ.

Қўриқ Сирдарё области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга пахта сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари, 30 октябрь куни шараф билан бажардилар, тайёрлов пунктларига 410 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар.

30 октябрга қадар пахта тайёрлаш планини Тошкент области 112,27, Бухоро области 112,07, Самарқанд области 110,14, Қашқадарё области 108,64, Сурхондарё области 106,58, Жиззах области 105,41, Сирдарё области 104,46, Хоразм области 102,69, ҚҚАССР 100,85, Фарғона области 97,03, Андижон области 95,27, Наманган области 92,51 процент бажардилар.

Республика бўйича ўтган куни йиллик планнинг 0,67 проценти миқдорида пахта тайёрланди, план 102,37 процент бажарилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

ВАГОНЛАР БИР МИНУТ ҲАМ БЕКОР ТУРМАСИН

ТРАНСПОРТ ИНТИЗОМИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Н. Ж. Худойбердиевнинг 21 октябрдаги телефонограммасини муҳокама қилди. Унда Тошкент шаҳар темир йўл станцияларида ортиш-тушириш ишларида халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари раҳбарлари назоратни бўшаштириб юборганликлари сабабли вагонлар нормадан ортиқ туриб қолаётганлиги таъкидланганди.

Шаҳардаги айрим корхоналар ва ташкилотларнинг қониқарсиз ишлаши натижасида тўққиз ой мобайнида шаҳар станцияларида 500 минг вагон-соат бекор ўтди. Бунинг учун темир йўлга 820 минг сўмлик жарима тўланди. Ўртача ҳар бир вагоннинг бекор туриши пландаги 3,2 соат ўрнига 6,2 соатни ташкил этди.

Ҳамза ва Сергели, Ленин районлари қониқарсиз ишлаётганлиги таъкидланди. «Узмясомолторг» конторасит, 1-уйсозлик комбинати, «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси, «Союзхимреактив» конторасит, пластмасса буюмлари заводи юк ортилган вагонларнинг нормадан ортиқ туриб қолишига йўл қўйилмоқда. Бу корхоналарда шанба, якшанба ва байрам кунлари вагонлар ўз вақтида бўшатиб олиниши бўйича тадбирлар белгиланмайди. Жумладан, 22 октябрда шаҳар станцияларида 17 вагон ўз вақтида бўшатилмади. Бу вагонларнинг бештаси абразив комбинати учун, биттадан вагон Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармаси 4-ремонт-қурилиш бошқармаси, булка-кондитер комбинати, «Ўзбекистон» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарга юк олиб келганди.

Район Советлари ижроия комитетлари вагонларни ўз вақтида бўшатишга, станциялардан юкни ўз вақтида олиб кетишга старли эътибор беришмаяпти. Район штабларининг иши яхши ташкил этилмаган, улар транспорт интизомига етарли риоя қилишмаяпти.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Н. Ж. Худойбердиевнинг Тошкент шаҳар станцияларида вагонларни ўз вақтида юз процент бўшатилишини таъминлаш бўйича кўрсатмаларини раҳбарлик ва ижро учун қабул этишга қарор қилди.

Район ижроия комитетларига район штабларининг ишини кучайтириш, вагонларга юк ортиш ва тушириш бўйича, станциялардан юкни ўз вақтида олиб келиш ва кетиш бўйича тадбирлар белгилаш, бунда юк қабул қилувчиларнинг тунда, шанба, якшанба ва байрам кунлари ишлашига алоҳида эътибор бериш таклиф этилди.

Шаҳар штабига Улуғ Октябрь социалистик революцияси байрами кунлари учун навбатчилик графигини ишлаб чиқиш тавсия этилди. Ортиш-тушириш операцияларида вагонларнинг ортиқча туриб қолишига йўл қўяётган шаҳардаги корхоналар ва ташкилотлар раҳбарларини таклиф қилган ҳолда ҳар куни йиғилиш ўтказиб туриш, йиғилиш материалларини район партия комитетларига, район ва шаҳар халқ контроли комитетларига, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газета редакцияларига юбориш таклиф этилди.

Район ижроия комитетлари кўрилаётган тадбирлар ҳақида ҳар жума куни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига ахборот бериб туришлари лозим. Қарорни бажариш устидан назорат қилиш Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Н. А. Деҳқонхўжаев зиммасига юклатилди.

БОҒ КОЛЛЕКТИВИ ҲАШАРДА

БУГУН

шаҳримиздаги Киров номли маданият ва истироҳат боғининг 38 кишидан иборат коллективи пойтахт областининг Янгийўл райони хўжаликларига жўнаб кетди.

Боғ ходимлари районнинг пахта далаларида уч кун давомида пахтакорларга «оқ олтин»ни йиғиб-териб олишда мададкор бўладилар.

— Коллективимиз, —дейди боғ директори З. Назармуҳаммедов,—ҳашар мобайнида 3 тоннадан ошиқ пахтани колхоз хирмонига тўкадилар.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида шоир Абдулла Орипов билан учрашув кечаси бўлиб ўтди. Учрашувга ўзбек шеърияти таржимонларидан бири А. Чайковская ҳам меҳмон бўлиб келди.

Йиғилганлар шоирни қизғин кутиб олдилар. Корхона ишчилари шоир шеърларидан олган таассуротларини, дил сўзларини баён этдилар. Ўзларини қизиқтирган кўплаб саволларга жавоб олдилар.

Сўнгра Абдулла Орипов ва А. Чайковская янги шеърлар ва таржималардан ўқиб бердилар. Ишчилар ҳаёт фалсафаси, она юрт, ёшлик ва муҳаббат ҳақидаги шеърларни мароқ билан тингладилар.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Ямайкага қарши фитна

Кариб денгизидаги орол давлати — Ямайкада жуда кескин вазият вужудга келди. Америка империализми билан алоқадор маҳаллий реакцион доиралар ва АҚШ махфий маҳкамаларининг мамлакатда иш кўраётган агентлари халқ миллий партиясининг раҳбари, бош министр Майкл Мэнли бошчилигидаги илғор ҳукуматга қарши ҳамма воситаларни ишга солмоқдалар, фитналар уюштириш ва одам ўлдиришдан ҳам қайтмаяптилар. Фитначилар мамлакатда сиёсий террор ва зўравонлик кампаниясини авж олдириб, бу ҳукуматни ағдариб ташлашга уриндилар. Шу йил бошлангандан бери террорчилар 500 га яқин кишини ўлдирдилар. Ҳали яқиндагина, шу ойнинг бошларида улар ҳукумат бошлиғи М. Мэнлининг ва миллий хавфсизлик министри Д. Томпсоннинг жонига қасд қилдилар. Аммо қотилларнинг ўқи нишонга тегмади. Қуролли давлат тўнтариши қилишга ҳам уриниб кўрилди, бу уриниш ҳам беҳуда бўлиб чиқди.

Ямайка халқига ва унинг ҳукуматига қарши жинояткорона фитналар ипи Вашингтонга бориб тақалишига энди заррача шак-шубҳа йўқ. Америкада чиқадиган «Каверт экшн информэйшн буллетин» журналида АҚШ Марказий разведка бошқармасининг Ямайкадаги ёвузлик фаолиятидан далолат берувчи ҳеч инкор қилиб бўлмайдиган маълумотлар эълон қилинди. Марказий разведка бошқармаси оролда Америка элчихонаси ниқоби остида тузган оператив марказ М. Мэнли ҳукуматигагина эмас, шу билан бирга Куба, Никарагуа, Гренада ҳукуматларига ҳам қарши қўпорувчилик иши олиб бормоқда. АҚШнинг жосуслик маҳкамаси Ямайкага қарши қуролли интервенция вариантини ҳам ишлаб чиқмоқда. Шу мақсадни кўзлаб Флоридада барпо этилган бир неча лагерда МРБ инструкторлари раҳбарлигида Ямайкага тушириладиган ёлланма тўдалар тайёрланмоқда.

Вашингтон ва унинг агентлари халқ миллий партияси билан М. Мэнли ҳукумати ўтказаётган илғор ўзгартиришлар сиёсатига нафрат билан ҳаракат қилмоқдалар. Бу ҳукумат 1972 йилда ҳокимият тепасига келган пайтдан бери мамлакатни империалистик монополиялар ҳукмронлигидан халос қилиш учун ҳам, шунингдек кенг меҳнаткашлар оммасининг аҳволини яхшилаш учун ҳам кўп иш қилди. Жумладан, ажнабий боксит компаниялари босиб олган катта-катта ерларни (Ямайка боксит қазиб чиқариш жиҳатидан дунёда иккинчи ўринда туради) давлатга қайтариб олиш чоралари кўрилди, аграр ислоҳот ўтказила бошланди, мактабларда бепул таълим бериш жорий этилди. Ямайка қўшилмаслик ҳаракатида, тинчлик учун, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши, янги одилона халқаро иқтисодий муносабатлар учун курашда фаол қатнашмоқда. М. Мэнли ҳукумати СССР, Куба билан ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан алоқаларни кенгайтиришга катта аҳамият бермоқда.

Реакцион лейбористлар партияси ҳукмрон халқ миллий партиясининг энг катта душмани бўлиб майдонга чиқмоқда. Америка империализми мана шу реакцион партияни қўллаб-қувватламоқда. М. Мэнли таъкидлаб ўтганидек, бу партиянинг мақсади Ямайкани Вашингтон ва Лондон билан алоқадор бир ховуч кишилар Англиянинг мана шу собиқ мустамлакаси тақдирини белгилаб берган янги мустамлакачилик замонларига қайтаришдан иборат.

Ямайка меҳнаткашлари реакция ва империализм кирдикорларига кескин зарба бериб, халқ миллий партиясини тобора кенг миқёсда қўллаб-қувватлашларини изҳор этмоқдалар.

Н. ЧИГИРЬ,
ТАСС шарҳловчиси.

ИШЧИ ЎЙЛАРИ

МАҲОРАТ ВА НАТИЖА

Матбуот саҳифаларидаги ишчи маҳорати, ишлаб чиқариш илғорлари ва рационализаторларнинг муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилувчи материалларни диққат билан кузатиб бораман. Кўпинча бу ҳақда ишчиларнинг ўзлари ҳикоя қилишади. Бу тушунарли, албатта: ишчи коллективидаги аҳволни, одамларни, уларнинг интилишлари ва имкониятларини ҳеч ким уларчалик билмайди.

Лекин баъзан шундай бўладики, мақолаларнинг муаллифлари кўпроқ кўрсаткичлар, натижалар ҳақида гапиришади-ю, улар нималардан ҳосил бўлишини, бунинг учун одамлар қай даражада меҳнат қилганликларини, уларнинг инсоний фазилатлари, касб маҳоратлари ҳақида камроқ ёзишади. Баъзан ташаббус ҳақидаги хабар худди ҳавода муаллақ туриб қолгандай бўлади— ўқувчи у нимага асосланишини билмайди. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида бу ҳақда аниқ қилиб шундай дейилган: «Меҳнатда, жамоат ҳаётида ташаббус билан, ижодий иштирок этиш—кишининг ғоявий, гражданлик етуклиги кўрсаткичидир». Агар иясонга диққат билан разм солинса, бунга ишонч ҳосил қилиш қийин эмас. Ўз кузатишларимдан бир қатор мисоллар келтираман. Ўйлайманки, бунда ишчи маҳорати ишлаб чиқаришда қандай аҳамиятга эгалигини билиб олиш мумкин.

Меҳнат унумдорлигини ўстиришнинг самарали йўлларини қидириш, гарчи мураккаб бўлса ҳам, ижодий ишдир. Фрезерчи Александр Бикасов «қалдирғоч думи» формасидаги фрезадан фойдаланиб, ўз меҳнатини бир мунча енгиллаштирди ва мураккаб деталларни қайта ишлашни тезлаштирди. Ижрочининг кайфияти яхшиланди, ишда бунинг ҳам катта аҳамияти бор.

Иккинчи фрезерчи Ғафур Отабоев металл юзасига ишлов берганда диаметри 30 миллиметр бўлган фреза ўрнига катта диаметрли фрезадан фойдаланди. Бунинг натижасида деталларга ғоят аниқ ишлов беришга муваффақ бўлди. Агар Ғафур илгари бу операцияни қўлда бажарган бўлса, янги усулда бу ишни автоматик усулда ишлайдиган станокда бажаряпти.

Биз меҳнатимиз сифати ва маҳоратимизга кўп нарса боғлиқлигини баъзан яхши пайкамаймиз. Бир куни мен деталларга конуссимон йўл тушириш бўйича топшириқ олдим. Бу осон операция эмас эди. Шунинг учун ҳам ишга қўрқаписа киришдим. Станокни энди юргазганимда ёнимга олтинчи разрядли Савинов келди-да: «Деталларингни менга олиб келгин...», деди.

Пармалаш станогига Евгений Федорович кўп тиғли металл кесиш асбоби ўрнатиб, созлади. Кейин станокни юргизди. Топшириқ тезда, бунинг устига диаметр ҳажми бўйича зўр аниқликда бажарилди.

Дарвоқе, мен ўхшаш касблар ҳақида ҳам гапиришни истардим. Заводда 27 йилдан бери ишлайман. Бугунги кунда ёш ишчи фақат бир касб билангина қаноатланиб қолмаслиги керак. Фрезерчилик касбини ўзлаштирдингми, токарликни ўрган. Слесарликни эгаллаб бўлгач, силлиқловчиликни машқ қилиб кўр. Вақтинг бўлса кесувчи асбобларни чархлашни ўрган. Чунки ўхшаш касбларни билганда киши вақтдан унумли фойдаланади, доимо ўзига қизиқарли машғулот топиб олади. Ишчининг билим доираси кенгаяди.

Мен бу ҳақда ишонарли мисоллар келтирмоқчиман. Бир куни цехимизда электр шина ток йўқлиги сабабли ишламай қолди. Фрезерчилар уч соатча бекор туриб қолишди. Шунда Александр Борисович Савельевгина бекор турмади. У токарлик станогида ишлай бошлади. Шунда мен Савельев беҳудага ўхшаш касбларни эгалламаётганлиги н и ўйладим. У ҳар қандай станокни, хоҳ токарлик, хоҳ пармалаш, хоҳ силлиқлаш станоклари бўлсин, осонликча бошқаради.

Бизнинг коллективимизда меҳнат ветерани, фахрли чкаловчи Петр Андреевич Новиков 31 йилдан бери меҳнат қилади. Унинг қайси касбни яхши билишини ажратиш қийин. Амалда у слесарликни ҳам, фрезерчиликни ҳам, токарлик, силлиқловчиликни ҳам қотиради. Петр Новиков ҳақида унинг ишлаб чиқариш мастери Аюб Азамаев мамнуният билан шундай дейди:

— Агар группадан кимдир отпускага кетса, менинг кўнглим доим тўқ бўлади. Петр Андреевич ҳар қандай ишчининг ўрнида бемалол ишлаб кетаверади.

Халқимизда йигитга қирқ ҳунар ҳам оз, деган мақол бор. Бу ҳақиқатда ҳам тўғри айтилган. Ҳамон эсимда, Маъмур Отабоев 8-синфни битириб цехимизга ишга келди. Меҳнат фаолиятини слесарликка ёрдамчиликдан бошлади. Унга тажрибали мураббий Акмал Аҳмедов устозлик қилди. У шогирдига дастлабки куниёқ: «Виждонан ишла, ёшлигингда ўқиб-ўрганганинг қолади», деб тайинлади.

Маъмур устози ўгитига қулоқ солиб, кечки мактабни тамомлади. Слесарлик қилиб юриб, кейинроқ фрезерлик ишини ўрганди, икки касб бўйича разрядли бўлди. Ҳозир деталларнинг ҳажмини унинг ўзи ўлчайди, пармалаш, фрезерлаш ишларини ҳам ўзи бажаради. Ёш ишчи бир минут бекор ўтирганини ҳеч ким билмайди. Совет Армияси сафига кетиш олдидан автомашинани бошқаришни ўрганиб, шоферлик гувоҳномасига эга бўлди. Бу техник билимлар унга ҳарбий хизматда жуда асқотди.

Баъзан мен ўйлаб қоламан. Кўпгина ҳунар-техника билим юртларида болалар икки йил ўқишади, у ерда слесарлик, токарлик ва фрезерлик участкалари бор. Эҳтимол, ёшларни бирдан уч касбга ўргатиш маъқулдир. Бунда билим юртининг битирувчилари учун ҳам, улар меҳнат қилаётган корхоналар учун ҳам фойдали бўлур эди.

С. ЧИНАЕВ,
В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг фрезерчиси.

• Бинокорларнинг байрамолди вахтаси

Массив кўркамлашмоқда

Янги ТошМИ массиви кўркам бинолар, маиший хизмат объектлари билан кундан-кунга чирой очиб бормоқда. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида бу ерда барча қулайликларга эга бўлган кўплаб бинолар ҳамшаҳарларимиз ихтиёрига топширилди. Бу биноларда турли соҳаларда меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчилар уй тўйларини ўтказишди. Айни пайтда даволаш корпуслари ҳам аҳолига хизмат қила бошлади. Янги биноларни тикланиши билан даволашнинг янги усулларини қўллаш, даволашда замонавий медицина техникасидан самарали фойдаланиш имкони вужудга келди.

Шу кунларда массивда 6-қурилиш трести 7-қурилиш бошқармасига қарашли иккинчи участка коллективи етти қаватли жарроҳлик клиникаси корпусини жадал суръатда бунёд этмоқда.

—Уч бинодан иборат бу корпусни қуришни шу йилнинг бошида бошлаган эдик,— дейди участка прораби М. Солиев. — Ўтган тўққиз ой давомида бир миллион 200 минг сўмлик иш бажаришга муваффақ бўлдик. Яъни тўққиз ойлик планни бир мунча ошириб бажардик. Октябрь ойига белгиланган марраии ҳам муддатидан олдин эгалладик.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, участка қурувчилари барча биноларни нуқсонсиз, аъло сифатда фойдаланишга топширишга муваффақ бўлишмоқда. Аммо Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли темир-бетон буюмлари заводлари объектга ўз вақтида зарур материалларни етказиб бермаётганлиги ишни янада тезлашишига тўсқинлик қиляпти.

Участка коллективлари орасида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада Эркин Мирзаитбоев етакчилик қилаётган комплекс бригада пешқадамлик қилмоқда. Бригада аъзолари кунлик ва ойлик топшириқларини ошириб бажариш билан бирга, ишни нуқсонсиз бажаришга эришмоқда. Муваффақиятни таъминлашга дурадгор Абдували Қорабоев, пайвандчи Ҳошим Ирисбоев, монтажчи Тоҳир Раҳимовлар муносиб ҳисса қўшишмоқда. Улар кунлик топшириқни 130 процентга етказиб бажариб, касбдошларига ўрнак бўлишаяпти.

А. ФАТТОҲОВ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

Тошкент оқшоми хатлар

КОММУНИСТНИНГ ШАХСИЙ НАМУНАСИ

Қирқ чевар ҳиммати

Буниса «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида 1969 йилдан бери ишлаб келяпти. У ўрта мактабни тугатиб, ҳеч иккиланмай шу корхонага келганди. Хато қилмаган экан. Аввал тикувчи бўлиб ишлади. Тикувчиликни пухта эгаллаб олгандан сўнг уни 40 кишилик бригадага раҳбар қилиб тайинлашди.

У бошлиқ бригада ишлаб чиқараётган кремплин кўйлакларга ҳозир давлат Сифат белгиси берилган. Ҳар доим ойлик, квартал планларини ошириб бажариб келишяпти. Бунда бригада раҳбари Бунисанинг ҳам катта улуши бор. У 1973 йилда политехникумнинг тикувчилик бўлимини муваффақият билан тугаллаган эди. Олган билими иш беряпти. Бригада коллективи тикув цехидагина эмас, балки корхонада ҳам пешқадамлардан саналади. 1977 йилда Буниса КПСС сафига қабул қилинди. Буни у ҳали-ҳали қувонч билан эслайди.

Бригада аъзоларидан Дина Останчук, Муҳаббат Хидирова, Клара Казакова, Сайёра Олимовалар бригададагина эмас, цехда ҳам илғорлардан саналади. Бригада коллективи тўққиз ойлик планни муддатидан илгари ошириб бажарди. Пландан ташқари бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

— Бригадамиз коллективи,— дейди биз билан суҳбатда бригадир Буниса Айменова,—КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб, байрамолди меҳнат вахтасида зарбдорона меҳнат қилмоқда. Коллективимиз КПСС XXVI съезди шарафига оширилган социалистик мажбурият олди. Съезд очиладиган кунгача 1981 йилнинг 1 квартал планини бажарамиз. Пландан ташқари бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз.

—Буниса кўп йиллардан бери корхонада ишлаб, —дейди тикув цехи бошлиғи Музаффар Ҳамзабоев, — ўзининг меҳрибон устоз эканлигини кўрсатди. Ундан ёш чеварлар кўп хислатларни ўрганмоқдалар. Аввало у меҳнатсеварлиги, жамоат ишида ҳам жонкуярлиги билан намуна бўляпти.

Коммунист Буниса ва унинг бригадасидаги 40 хотин-қиз ҳозир Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллигига муносиб меҳнат совғалари тайёрлашяпти. Бугун кечагидан, эртага бугунгидан зарбдор меҳнат намуналарини кўрсатишга интилмоқдалар.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

Тошкент экскаватор заводи коллективи КПСС XXVI съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Коллектив ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида 1510 та экскаватор тайёрлаб беради. Съезд шарафига ўз зиммасига юксак мажбурият олиб ишлаётган завод аҳли планга қўшимча яна тўртта экскаватор ишлаб чиқаришга аҳд қилган.

СУРАТЛАРДА: Заводнинг тайёр маҳсулотлар майдонида навбатдаги маҳсулот жўнатишга ҳозирланмоқда; корхонанинг 1-механика цехи ишчиси В. Урозбоев самарали меҳнати билан коллектив обрўйини қозонган.

В. Сироткин фотолари.

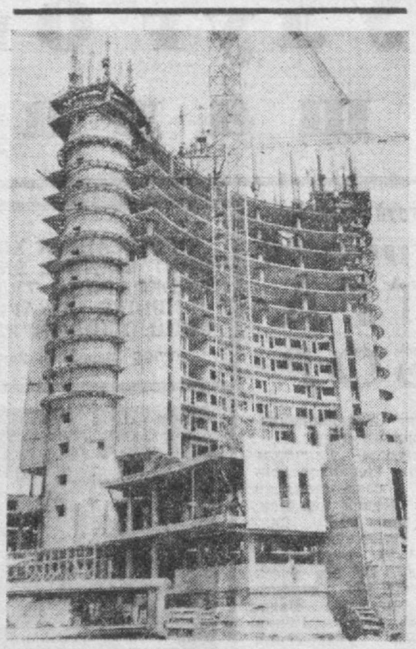

Шаҳримиз қиёфаси йил сайин ўзгариб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қад кўтаряпти. Охунбобоев майдонида бунёд этилаётган «Москва» туристик меҳмонхонаси эса шаҳримиз ҳуснига янада ҳусн қўшади. 22 қаватдан иборат бўладиган меҳмонхонанинг 16-қаватида монтаж ишлари олиб борилмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

Истеҳзоли хатлар

ИНСОН САЛОМАТЛИГИГА ЗАРАР-КУ?

Шаҳримиздаги чиқиндиларни кўча ва майдонларда ёқиш негадир ҳалигача ҳал бўлгани йўқ. Ҳар куни шаҳар ичида юзлаб тонна чиқиндилар баъзи бир ўзбошимчалар томонидан ёқиб юборилмоқда. Биз истиқомат қилиб турган Юнусобод массивидаги А—1 секторида деярли кунда барг ёқилади. Кечқурун ишдан қайтиб, Юнусобод массивидаги А—1 секторида деярли кунда ёнаётган ахлатларнинг қўланса ҳиди димоғингизга урилади.

Нима сабабдан чиқиндиларни ёқаётганларга нисбатан қаттиқроқ чора кўрилмаётир?

М. ОТАЖОНОВ.

ЯРАШМАГАН ҚИЛИҚ

Биринчи синф ўқувчисидан уч карра уч неча бўлади, деб сўрасангиз, албатта тўққиз, деб айтади. Мабодо, бола янглишиб ўн бўлади, деб юборса, ўқитувчи унга албатта ёмон баҳо қўйган бўлар эди.

Аммо Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси раҳбарларига ҳали ҳеч ким ёмон баҳо қўймаган шекилли ,улар уч карра уч ўн бўлади, деб гапирадилар.

Шаҳар кўчаларида қатнаётган хоҳлаган трамвайингизга чиқсангиз, касса тепасига «бир билет уч тийин туради. Багаж учун ўн тийин ташлаб, учта билет олинг» (?!) ёки троллейбусдаги касса тепасига «Багаж учун 10 тийин ташлаб 2 та билет олинг» (?!) деган ўчмас ёзувларни кўриб, одам ёқа ушлайди. Троллейбуснинг бир билети 4 тийин турган ҳолда 2 та билет олган одам нечук 8 тийин ташламай, 10 тийин ташлаши керак?!

Бу билан Хадрадаги 2-трамвай парки ходимлари бировнинг дўпписини бировга кийгизиб, кулги бўлишмоқда.

Улар суриштирмай-нетмай, троллейбусларга, автобусларга мўлжаллаб чиқарилган билет кассаларини паркдаги кўпгина вагонларга ўрнатиб қўйишган-да, ёзувига эътибор қилишмаган.

Ҳозир шаҳар кўчаларидан қатнаётган 2135, 2202, 2152, 2106, 2153 каби вагонларда бир билет баҳоси 4 тийин (?!) 2115, 2128, 2193 каби вагонларда бир билет баҳоси беш тийин (?!) деб ёзилган билет кассаларини кўриш мумкин. Бунга қачон барҳам берилади?

С. ҒАФУРОВ.

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

Фаолликни ошириб

СССР Конституцияси халқ депутатлари ҳуқуқ ва фаолиятларини янада оширди. 103-моддада шундай дейилади:

«Депутатлар халқ депутатлари Советларида халқнинг мухтор вакилларидир.

Депутатлар Советларнинг ишида қатнашиб, давлат, хўжалик ва социал маданий қурилиш масалаларини ҳал этадилар. Советларнинг қарорларини амалга оширишни ташкил қиладилар, давлат органларининг, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг иши устидан контроллик қиладилар.

Депутат ўз фаолиятида умумдавлат манфаатларига амал қилади, сайлов округи аҳолисининг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олади, сайловчиларнинг наказларини амалга оширишга эришади».

«Бизнинг «Таштрансспецстрой» трести коллективи ўртасида ҳам шундай ҳурматга сазовор кишилар бор. Шулардан бири Антонина Пименовна Олентьева ўн йилдан буён муттасил Октябрь район Советига депутат қилиб сайланиб келмоқда. У меҳнат қилаётган 71-қурилиш бошқармаси коллективи бизнинг 72-қурилиш бошқармамиз коллективи билан беш йиллик бошидан буён социалистик мусобақа асосида ишлаб келмоқда. А. Олентьева Тошкент зилзиласидан сўнг шаҳарни қайта тиклаш ишлари бошланиши биланоқ шаҳримиздаги Фрунзе район партия комитетининг йўлланмаси билан «Главташкентстрой» қурилиш ташкилотига бўёқчи бўлиб ишга келган эди. У ҳамон шу соҳада жонажон коллектив билан бирга одим ташлаб келмоқда. Ҳозирги пайтда монтёр бўлиб ишлаяпти.

Бизнинг бригадамиз А. Олентьева меҳнат қилаётган коммунистик меҳнат зарбдори бригадаси билан социалистик мусобақани йўлга қўйган.

Коллективимизда бундай фидойи кишилар кўпчиликни ташкил этади. Тошкент шаҳар Совети депутати — бригада бошлиғи Т. Эсонбоев, Октябрь район Совети депутатлари — 37-қурилиш бошқармаси бригада бошлиғи Э. Ғаффоров, тунукасоз С. Нуъмонова, 2-қурилиш бошқармаси электриги А. Батраков ва бошқалар ишлаб чиқаришда бўлгани каби, ўз сайлов участкаларида ҳам сайловчилар олдидаги вазифа ва масъулиятни яхши ҳис этиб, улар томонидан берилган наказларни доимо сидқидилдан, белгиланган муддатда бажарилишига эришмоқдалар.

Дастлабки пайтларда тажриба бўлмаганлиги, кўпгина ҳолатларни яхши билмаганлигим учун қийналдим, шунда менга район ижроия комитети ходимлари ёрдам беришди. Эндиликда мен райондаги ҳамма ишлардан хабардор бўлиб, район Совети сессиялари, район ижроия комитетининг халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича қабул қилган қарорларини сайловчиларга етказиш ва уларнинг муваффақиятли бажарилишига меҳнаткашларни сафарбар этишга интиляпман.

Сайловчилар биз, депутатларга турли сўров ва илтимослар билан мурожаат қиладилар. Масалан, депутат А. Олентьева қабулига келган С. Иброҳимов оиласида фарзандлар кўп бўлиб, кам даромадли эди. Унинг фарзандларининг мактаб-интернатда тарбияланишига тўланадиган ҳақни камайтириш масаласида депутат ёрдам кўрсатди. Шунингдек, Ўқчи кўча, Ялта тупигида истиқомат қилувчилар талаби билан бу ерда тартиб ўрнатилди.

Биз, депутатлар — халқ хизматкоримиз. Шунинг учун ҳам сайловчиларнинг талаблари, сўровлари ва наказларини ўз вақтида, ижобий амалга оширишни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз деб биламиз.

Х. ХОЛОВ,
«Таштрансспецстрой» тресги 72-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи, Октябрь район Совети депутати.

• Қишлоққа—маданий ёрдам

УЧ АНСАМБЛЬ САФАРИ

Пахта йиғим-терими мавсуми бошланганидан буён ўтган вақт мобайнида Ҳамза номидаги музика билим юртининг ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, «Дружба» рус халқ чолғу асбоблари оркестри ва эстрада ансамбли коллективлари пойтахт область пахтакорлари ҳузурига бир неча марта ташриф буюришиб, йиғим-терим илғорларини ўзларининг хилма-хил концерт программалари билан хушнуд этишди. Учала санъат коллективларига А. Холиқов, С. Каримов ҳамда У. Солиҳовлар раҳбарлик қилишмоқда. Санъаткорлар ўз сафарлари давомида 16 марта ранг-баранг концертлар қўйиб беришди.

БУГУН

ана шу ансамбллар Тошкент областининг Юқори Чирчиқ районн пахтакорлари ҳузурида меҳмон бўлишди. Улар районнинг хўжаликларига қарашли дала шийпонларида ўзлари тайёрлаган янги программани намойиш қилишади.

— Санъаткорларимиз,— дейди билим юрти директори Жумаев,—шунингдек Калинин, Ғалаба районлари пахтакорлари билан ҳам бир неча концерт учрашувлари ўтказадилар.

С. САИДОВ.

• Турли касб эгалари

ОЛҚИШ

Тошкент шаҳар электр транспорти Иттифоқимиздаги транспорт корхоналари ичида энг ривожланган, моддий техника базаси мустаҳкам ташкилотлардан бири ҳисобланади. Ҳозир пойтахтимизда трамвай ва троллейбус маршрутларининг узунлиги 300 километрга етай деб қолди. Ҳар куни шаҳримиз кўчаларида 320 та трамвай, 280 та троллейбус 700 мингдан зиёд кишининг манзилини яқин қиляпти.

Моҳир ҳайдовчи Н. Икромов ишлаётган 16-маршрутдаги ҳайдовчилар эса бригада методида ўтиб ишлаб, бу йил 9 миллиондан зиёд йўловчига юксак маданий хизмат кўрсатиш иштиёқида ҳар бир минутдан унумли фойдаланмоқда.

— Пойтахтимиз кўчаларида транспорт қатнови кундан-кунга ўсиб боряпти. Транспорт ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш эса долзарб масалалардан бири бўлиб қоляпти. Бунинг учун биринчи навбатда ҳайдовчилар малакасини тинмай ошириш, транспортнинг ҳамиша юксак техника ҳолатида бўлишини таъминлаш зарур. Шундагина зиммамизга юклатилган вазифаларни муваффақиятли бажаришга эришамиз,— дейди 1-класс ҳайдовчиси Н. Икромов.

2-трамвай депосининг коллективи ўнинчи беш йилликда 235,7 миллион ҳамда пландан ташқари 4,5 миллион пассажирни кўзлаган манзилига элтиб қўйишдек шарафли ишни бошлаган корхоналардан бири ҳисобланади. Коммунистлар А. Саидиев, М. Тоиев, Р. Ашурбекова, Ғ. Сулаймоновлар шу даргоҳнинг пешқадам ҳайдовчилари. Улар айни кунларда 1981 йилнинг май-июнь ойлари ҳисобига меҳнат қилишяпти, Назиржон Икромов эса КПСС XXVI съезди кунигача 1982 йил планини бажариш йўлида меҳнат қилмоқда. Бу билан коммунистлар анжумани кунида бу ишчан ҳайдовчи 5 миллионинчи йўловчига хизмат кўрсатиш бахтига муяссар бўлади. У 15 йил мобайнида миллион километр йўлни авариясиз босиб ўтди. Моҳир трамвай ҳайдовчиннинг бугун ўз шогирдлари бор.

Меҳнат қилган элда азиз. Назиржон Икромов самарали меҳнати билан коллективи, қолаверса у хизмат қилаётган 16-маршрутдаги йўловчилар олқишига сазовор бўлмоқда.

— Санобархон, трамвай ҳайдамоқчиман!

Санобархон эрининг қўққисдан берган саволига табассум билан жавоб қайтарди.

— Машаққатли ҳунарни танлабсиз, адаси. Машҳур трамвайчи аёл бор экан, Маҳмуда Муталова деган. Куни кеча телевизорда кўрсатишди. Ўшанақа иззатли ҳайдовчи бўлсангиз чакки эмас...

Назиржон Хадрадаги трамвай депосида ишлай бошлади. Унга Олим Каримов, Шариф Одилов, Хабира Содиқова, Людмила Ғафурова каби билимдон ҳайдовчилар устозлик қилдилар.

Н. Икромовни йўлда—16-трамвай маршрутида учратдик. Ишбилармон ҳайдовчи 2130-номерли вагонни моҳирлик билан бошқарар эди.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Яқинда штатсиз фотомухбир М. Тўйчиев шаҳримиздаги «Уртоқ» кондитер фабрикасида бўлиб корхонанинг меҳнат фаолиятини акс эттирувчи бир неча фотосуратлар олиб қайтди. Диққатингизга ҳавола этилаётган ушбу лавҳада сиз фабриканинг карамель цехини кўриб турибсиз.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. ОБИДОВА: Менга кооператив аъзолари қандай ҳуқуқларга эга эканлиги ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Ҳар бир кооператив аъзоси унга кооператив томонидан берилган турар-жойда ўз оила аъзолари билан бирга яшайди. Ихтиёрий равишда ўз аризасига кўра хоҳлаган вақтда уй қурилиши бошлангунча ва қурилаётган пайтда, уй қурилиб бўлганидан кейин, шунингдек уйдан фойдаланиш вақтида кооперативдан чиқиши мумкин. Ҳар бир кооператив аъзоси умумий йиғилишнинг розилиги билан доимий бирга яшовчи оиласининг ҳар бир балоғатга етган аъзосига топшириш ҳуқуқига эгадир.

* * *

Қ. КАРИМОВ, Р. АВЗАЛОВ: Радио ва телевизорларни тузатишни ўргатадиган уста бўлишни орзу қиламан. Бунинг учун қаерга мурожаат қилишим керак?

Жавоб: Радиоприёмник ва телевизор тузатишга ишқибоз бўлсангиз, Ўқчи кўчаси 10-уйда жойлашган Тошкент шаҳар социал таъминот бўлимига қарашли ҳунар-техника билим юртига учрашинг. Бу ерда Сиз истаган ҳунар эгаси бўлиш мумкин.

* * *

А. МАЖИДОВ: Шаҳримизда аҳоли буюртмалари асосида ҳар хил мебеллар, болалар караводи тайёрлаб берадиган корхона бор деб эшитдим. Ана шу корхонанинг қаерда жойлашгани ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли рўзғор жиҳозлари мебеллари комбинати аҳолининг буюртмасига кўра уларга турли хил мебелларни тузатиб беради. Комбинат Қорасарой кўчаси, 282-«а» уйда жойлашган. Бу ҳақда 48-35-26 рақамли телефонига қўнғироқ қилиб, ўзингиз истаган маълумотларни олишингиз мумкин.

* * *

А. ТЎРАБОЕВ: Троллейбус ҳайдовчилиги курсларига ўқишга кирмоқчи эдим. Ҳозирги пайтда ана шундай курсларга бизларни қабул қилишадими?

Жавоб: Бундай курслар 1-троллейбус депоси қошида очилган. Бу троллейбус депоси шаҳримизнинг Тарас Шевченко кўчасидаги 28-уйда жойлашган. Бу курсларга маълумоти 8-синфдан кам бўлмаган ва соғлиғи ана шу ишда ишлашга тўғри келадиган шахслар қабул қилинадилар. Ўқиш муддати беш ой.

* * *

О. ТОЛИПОВ: Савдо ташкилотларидаги «Шикоят ва таклифлар» дафтари неча кунда бир бор текширишдан ўтказилиши керак?

Жавоб: Магазин ва бошқа савдо тармоқларидаги «Шикоят ва таклифлар» дафтари юқори савдо ташкилотлари томонидан камида бир квартада бир маротаба текширилиб турилиши лозим.

Китобда ёзилган ҳар бир шикоят ўз вақтида бартараф этилиши ва керакли чора-тадбирлар кўрилиши керак. Агар «Шикоят ва таклифлар» дафтари тўлиб қолган бўлса янгисини юқори савдо ташкилотларидан олиш керак бўлади.

* * *

Н. ИСМОИЛОВА: Уйимизни ремонт қилдириб, печка ўрнатмоқчи эдик. Бунинг учун қайси ташкилотга мурожаат қилишимиз керак?

Жавоб: «Стройрембит» бошқармаси аҳолига ана шундай хизмат кўрсатади. У Тимирязев кўчасидаги 20-уйда жойлашган. Бошқарма кўрсатадиган хизмат турлари ҳақидаги батафсил маълумотни 35-10-42 рақамли телефонга қўнғироқ қилишингиз мумкин.

Оила даврасида суҳбатлар

ПЕДАГОГ ЎЙЛАРИ

ЯХШИ ТАРБИЯ МЕЗОНИ

Инсон орзу билан яшайди. Ҳар бир кишининг ҳаётда, оилада, ишхонада, эл-юрт олдида ўз вазифаси, бурчи бор. Маълумки, бурчи йўқ одам актив фаолиятда бўлмайди. Ёш авлод замонамизнинг етук кишиси, маънавий ва маданий жиҳатдан баркамол бўлиши учун, биринчи навбатда уларда бурч ҳиссини тарбиялашимиз керак.

Бурч ҳисси болада бирдан пайдо бўлмайди. У оилада, кўча-кўйда, боғча ва мактабда, кўпчилик орасида аста-секин шаклланиб боради. Болага ота-она, катта-кичик оилада ҳар хил иш-вазифани топширади. Кичкинтойлар, одатда катталар буюрган ишни жуда севиб, зўр иштиёқ ва қизиқиш билан бажаришади. Уйда, дам олиш куни Зилола опа катта қизига иш буюради:

— Қани, Гулноза, дарров уйни супуриб чиқа қол, мен чой тайёрлайман...

Шу пайт кичкина Шаҳноза опасидан олдин югуриб бориб супургини қўлига олади, уйга кириб апил-тапил гиламни супура бошлайди. Зилола опа буни кўриб, севиниб кулади. Гулноза эса синглисининг қўлидан супургини тортиб оладида:

— Менга бер, супуришни билмайсану, чираниб нима қиласан!..— дейди.

Шаҳноза қоп-қора чарос кўзларини йилтиратиб, мўлтиратиб онасига боқиб қолади.

— Қаланг, опа, Гулнуз супуртини оп тўйди, мен супийий..

Зилола опа катта қизи Гулнозага секин танбеҳ берди:

— Шаҳнозани нега уришасан, нега супуришни билмайсан деб камситасан, қизим. Ахир сен ўзинг ҳам супуришни секин ўргангансан, Шаҳнозага ҳам бир чеккадан, оҳиста, чангитмай, супургини ётиқроқ ушлаб супуришни ўргатишинг керак...

— Тўғри опа, кечиринг,— дейди Гулноза.— Мен Шаҳнозага ҳаммасини ўргатаман.

— Албатта ўргатишинг керак, у ҳам уй ишларига қараниши керак,— дейди Зилола опа, сўнг Шаҳнозага қараб:—Хўп, Гулноза уйни супурсин, сен-чи, Шаҳноза анови сочилиб ётган қўғирчоқ-ўйинчоқларингни шкафингга яхшилаб тахла, қизим.

Уйда икир-чикир, майда-чуйда, турли-туман юмушлар шунақа кўп бўладики, улар биргина уй бекасини чарчатиб қўяди. «Кўзга кўринмас» ана шундай иш-юмушларни бажаришга ёш болалар ҳам жалб этилса, уларда меҳнатга ҳавас уйғотилади, бурч ҳиссини тарбиялаш ҳам осон бўлади. Шунинг учун ҳам Зилола опа уйдаги юмушларни қизчаларига, ўғилларига тақсимлаб берган. Масалан, Гулноза уйларни супуради, оёқ кийимларини тартибга келтириб қўяди. Ўғли Дилшод эрталаб ёки кечқурун ахлат машина келганда дарров, бировнинг айтишини кутмай челаклардаги ахлатларни ташлаб келади.

Дадалари Озод ака ҳам ишдан келиб, бекор ўтирмайди. Ўғли билан дом олдидаги хиёбон-гулзорга қарайди: дарахтларни бутайди, ҳазонларни тўплаб олади, гул-буталарни сув сепиб ювади. Баъзи кунлари ота-бола уйларига яқин жойдаги катта анҳордан балиқ тутиб келишади.

Зилола опа мактабда ўқитувчи. Туш пайтгача чой тайёрлайди, болаларининг кийимларига қарайди, тикиб-бичади, бугунги дарс машғулотларига ҳозирлик кўради. Хулас, уйда ҳамманинг ўз юмуши, вазифаси, бажариши лозим бўлган бурчи бор. Буни болалар ҳам яхши билиб олишган: кўча чангитиб, лақиллаб, вақтни бекор ўтказиб юришмайди.

Ота-она оилада ана шундай яхши тарбия беришгани учун, болалар уйда, кўчада, мактабда қандай бурчлари борлигини билишгани учун қизлари ҳам, ўғиллари ҳам одобли, интизомли, хушхулқ-хушсуръат бўлиб ўсишяпти.

Дарҳақиқат, кичик ёшдаги болаларда бурч ҳиссининг таркиб топишида оиладаги шарт-шароит, муҳит, тарбия муҳим омил бўлади. Иложи борича оилада ҳар болага ўз кийимини қўядиган жой, дарс тайёрлайдиган стол-стул, китоб-дафтарларини сақлайдиган шкаф тортмаси, ўзига хос ҳар куни бажарадиган юмуши бўлиши керак.

Ота-она болада бурч ҳиссини тарбиялашда унинг руҳий ҳолатини, феъл-атворини, нималарга қодир эканини ҳисобга ола билиши лозим. Боланинг жисмоний жиҳатдан чиниққанлигини, унга топширилган ишни уддалай олишини билиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Болага топшириладиган иш, ҳар бир вазифа унинг имконият даражасига мос келсин. Акс ҳолда, у буни бажаролмаса, руҳан эзилиши, иккинчи марта ўз бурчини адо этишга лоқайдлик билан қараши, шу тахлит бола пассив бўлиб қолиши мумкин.

Баъзи ота-оналар: «Фарзандим ҳали ёш, болаликда ўйнаб-кулиб, шўхлик қилиб қолсин, ҳадеб уни тергайверишим яхши эмас», деб ўйлашади. Бунда ҳам оз бўлсада, ҳақиқат бор. Болалик ҳам ҳаётда бир марта берилади. Таъбир жоиз бўлса, болалик фасли шод-хуррам, қувноқ, шўх ва бир умрга унутилмайдиган завқ-шавқ билан ўтиши керак. Лекин ҳар бир нарсанинг меъёри бўлганидек, болаликни шўхликдан, қувноқликдан ташқари мазмунли ўтказиш қонунияти ҳам бор. Бола ўйнасин, кулсин, яйрасин, аммо ҳаёт нима, яшаш нима, одамлар билан муомала-муносабат нима, яхшилик нима-ю, ёмонлик нима— мана шуларнинг ҳаммасини билсин, тушунсин, идрок этсин. Шундагина фарзанд ақлли-ҳушли, одобли, тарбияли, қобил ва қобилиятли бўлиб ўсади. Шундагина у инсоний бурчини, одамлар олдидаги бурчини ҳис этадиган бўлади. Сағбон кўчасида истиқомат қилаётган оилаларда тарбияланган Барно Шодмонова, Абдуқаҳҳор Воҳидов, Гулнора Файзуллаева, Ориф Мирзаев, Феруза Абдуқодирова, Умида Зияева, Муяссар Ҳакимова, Шаҳноза Каримова каби ўнлаб, юзлаб одобли болаларни ўстирган ота-оналарга, оилаларга таҳсинлар ўқимай иложимиз йўқ. Уларнинг фарзандлари уйда ҳам, боғчада ҳам, мактабда ҳам қизғин меҳнатлари, билимга қизиқишлари, катта-кичикка ҳурмат-эҳтиромлари, одоб-хулқлари билан ҳар дилни ўзларига ром этадилар.

Афсус билан айтиш керакки, баъзи оилаларда болаларнинг кундалик фаолиятлари, тартиб-интизомла р и, бурч ва одоб мавзулари ҳақида ҳеч қандай гап бўлмайди. Катта-ю кичик эрталаб апил-тапил туради-ю, кўчага жўнайди. Ота ишда, она эса бирор юмуш билан кетади. Қизлари қаёқдаю, ўғиллари нима иш билан шуғулланаётганидан хабар олишмайди. Кеч бўлиши билан биров олдин, биров кейин овқатланади-ю, тартибсиз кун режимидан сўнг чарчаб, уйқуга кетишади. Эртаси яна шу ҳол... Айтинг-чи, шу ҳам маданий турмуш кечириш бўлдими?! Шу ҳам бола тарбиялаш бўлдими?

Энди ҳаётий мисол келтирмоқчиман: Ноилахон деган аёлнинг юриш-туришини кўрган одам, таъбир жоиз бўлса, «ювнлирторг» дейди. Қулоқлари, бармоқлари, билаклари тилла тақинчоқлардан ярақлайди, бўйнидаги марваридлар шудринг доналардек йилтирайди. Ялт-юлт кийинади, оғзи тўла тилла тишу, тилладай бебаҳо бир оғиз сўзи йўқ. Нуқул модадаги кийимлардан, «сени—қуйсин, мени—олсин» қабилидаги баландпарвоз гаплардан, тўкин-сочин зиёфатлардан сўзлайди. Эри Наримон тузуккина ишда ишлагани учун унинг машинасида истаган вақтда истаган жойига боради. Шу танноз аёлнинг икки фарзанди— қизи Нозима, ўғли Раҳмон худди қаровсиз болаларга ўхшаб юришади. Ўғил ҳам, қиз ҳам (уларнинг ёши 10 ва 13 да) мактабдан туш вақтида қайтиб келишади-ю, кўча санғиб, дайдиб юришади. Сочлари ўсиб, пахмоқ бўлиб кетган, тирноқлари қошиқдек келади. Кичкинтой Раҳмон сигарет чекишни, қизи Нозима сақич чайнашни канда қилмайди.

Ноилахон таралла-бедод юришни қўймайди, Наримоннинг эса парвойи-фалак. Болаларга насиҳат қилиш, тарбия бериш, бурч ҳиссини англатиш уларнинг хаёлларига ҳам келмайди. Мана шу ота-онанинг ўғил-қизи шу тарзда қаровсиз, назоратсиз юраверса, эрта-индин вояга етганда ноқобил бўлишлари ҳеч сир эмас.

Ота-она фарзандга меҳр қуйиб, уларнинг келажаги учун қайғурса, болаларида биринчи навбатда бурч ҳиссини уйғотиши, асосийси уларга одамийликни сингдириши керак. Бунинг учун оила билан мактаб ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, ота-она ўқитувчилар билан ҳамфикрликда иш олиб бориши айни муддао бўлади.

М. РАСУЛЕВА,
Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий-текшириш институтининг илмий ходими.

• *Ҳикмат—бир ҳовуч олтин*

Инсон тафаккури

(ҲИНД ДОНИШМАНДЛАРИНИНГ АЙТГАНЛАРИДАН)

ОҚИЛ КИШИ

Оқил киши меҳру оқибатли, ростгўй, донога дўст бўлади, ёлғончи, хиёнаткор, лаганбардорлардан ва фосиқдан қочади. Бундай одам дилларга пайванд, яхшиларга таянч бўлади.

Оқил кишининг тили бол, қалби пок, йўллари равшан бўлади.

ЯХШИ ФАЗИЛАТ УЧУН

Яхши фазилатга эришмоқ учун ҳар бир киши ғазаб ошганда вазмин бўлиш, ёмон йўлга юришдан ҳазар қилиш, давлатга ҳирс қўймаслик ва бировга тама қилмаслик, ҳалол меҳнат билан кун кечириш, бирон бахтсиз ҳодиса юз берганда сабр-қаноатли бўлишдек сифатларни ўзида мужассам қилмоғи лозим.

ТЎРТ ТОИФА ОДАМ

Инсон, феъл-атворига кўра, тўрт тоифага бўлинади:

Биринчиси, сўзининг устидан чиқувчилар — яхшилик қилувчилардир.

Иккинчиси, ваъда бермаса ҳам, қўлидан келганича ёрдам берувчи — жувонмардлардир.

Учинчиси, ваъда берувчи, аммо сўзининг устидан чиқмовчи—мунофиқ ва бахиллардир.

Тўртинчиси, ваъда бермайдиган ва ёрдамини аяйдиган ҳимматн пастлардир.

КИМ АҲМОҚ?

Кимки ўз нафини бировнинг зиёнида кўрса, заҳмат чекмай илм олишни истаса, ёру-биродарларига бевафолик ва беандишалик қилса — аҳмоқдир.

ҲАСАД НИМА?

Ҳасад шундай бир чўғки, агар ўт олса, ҳўлу-қуруқни баровар куйдиради. Ҳасадчилар уч тоифа бўлади:

Биринчиси, ҳеч кимга эҳсон ва шафқат қилмайди, чунки ўзидан бировларнинг манфаатдор бўлишини ёқтирмайди.

Иккинчиси, бир кишининг бошқа бир кишига эҳсон қилганини кўролмайди.

Учинчиси, ўзига яхшилик қилган одамни ҳам ёқтирмайди, чунки бундан яхшилик қилган одамнинг мартабаси ошади-да.

БЕШ ХИСЛАТ

Беш хислат кишини ҳар ерда азиз сақлаб, унинг дўстини кўпайтиради: ёвузликдан қўлини тортса, яхшиликни шиор қилса, туҳмат қилишдан этак чекса, хушхулқ бўлса, суҳбат одобига риоя қилса — ҳеч ерда ғариб бўлмайди.

ЁМОНЛИКНИНГ ЖАЗОСИ

Ёмонликнинг жазоси ёмонлик олмоқдир. Дилозорнинг жазоси озордир. Кимки тикан экган экан, мурод гулини теролмайди. Ҳар бир ишнинг ибтидоси ва интиҳоси (боши ва охири) бор. Озор берувчи на роҳат юзини кўради, на мақсадига етади.

АВФ ЭТИШ ҲАҚИДА

Ҳукм қилганда ҳаддан ошмаслик керак ва инсофни ҳеч қачон унутмаслик лозим.

Инсон шарофати авф ва эҳсон фазилати билан зиёда бўлади. Махфий эмаски, ҳар бир одам хато, ғафлат ва гуноҳдан ҳоли эмас. Ҳар нарсага сиёсат қилинса, катта зарар вужудга келади.

НИМА АБАДИЙ

Унутмаки, қачон, қаерда, қандай ва нимаики қилмасак — хоҳ яхшилик ва хоҳ ёмонлик— ҳаммаси ҳам ўз мевасини беради.

Ўз туғилиши, ўз ишлари ва ўз фазилатлари билан ҳеч қандай фойда келтиролмайдиган кишининг фақат номигина бор ва у тасодифан айтилган мутлақо бемаъни сўзга ўхшайди.

Унутмаки, илтижо билан ёрдам сўровчининг ҳимоячиси бўлишдан яхшироқ яхшилик йўқ. Бахт ўткунчи, ҳаёт ўткунчи, кишининг тани ва ёшлиги ҳам ўткунчи: аммо олийҳимматлик, яхшилик ва шуҳрат абадийдир.

Т. РАСУЛЕВ тайёрлаган.

КУЗ ЮМУШЛАРИ.

М. Нуриддинов фотоси.

✦ МАСЛАҲАТЛАРИМИЗ

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН...

✦ Сабзавотларни буғда димлаб пиширсангиз, улардаги витаминлар ва керакли моддалар яхши сақланиб қолади.

✦ Сабзавот қанча йирикроқ тўғралса, қайнатилганда таркибидаги моддаларни шунча кам йўқотади.

✦ Қовун, тарвуз ва тар меваларни егандан кейин сув ичиш тавсия этилмайди, улардан кейин иссиқ овқат ёки қайноқ чой ичиш керак.

✦ Агар пиёз жуда аччиқ бўлса, уни совуқ сувга бир оз солиб қўйинг, пиёзнинг аччиғи сувга чиқиб кетади.

✦ Сут қайнаганда куймаслиги учун идишни совуқ сув билан чайқаб ташланг.

✦ Мабодо гўштни ювиш керак бўлиб қолса, уни 25—30 даража атрофидаги сув билан ювинг, шундай қилсангиз гўшт яхши тозаланади ва ёғи эриб кетмайди.

✦ Чой ҳар қандай ҳидни ўзига тез тортиб олади, шунинг учун уни маҳсус чой қутиларда, ҳиди ўткир маҳсулотлар (балиқ, пиёз, сирка, тамаки ва шу кабилар) дан узоқроқда сақлаш керак.

КИТОБ ЖАВОНИ

«ОҚИБАТЛИ КИШИЛАР»

Таниқли ўзбек ёзувчиси ва шоири Шуҳратнинг «Оқибатли кишилар» повестини «Ёш гвардия» нашриёти босмадан чиқарди. Адиб мазкур асарни фашистлар Германияси устидан қозонилган буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишлаб яратган. Унда Улуғ Ватан урушининг дастлабки йиллари тасвири воситасидан оқибатли совет кишиларининг сабр-матонати акс эттирилади.

Китоб олтмиш минг нусхада чоп этилди.

«ГЎЗАЛЛИК САЙҚАЛИ»

Саноат корхоналарида, хўжаликларда ишлаб чиқариш эстетикаси жорий этилишининг ижобий натижалари ҳақидаги бу китобнинг автори — Ҳамид Каримов. Муаллиф китобчани уч мавзуга бўлган. Ёшларни коммунистик ва меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш учун алоҳида аҳамиятга эга бўлган рисола ўн минг нусхада чиқарилди.

«МАРОҚЛИ ҲИКОЯЛАР»

СССР спорт мастери, тарих фанлари кандидати Мамажон Муҳиддиновнинг шу ном билан аталган китобчаси шахмат мухлисларига, ўсмирларга мўлжалланган. Китоб, ҳақиқатан ҳам шахмат ва шахматчилар ҳақидаги мароқли ҳикоялардан тузилган. Унда шахмат ўйинининг тарихи, тараққиёти ва унинг инсон ақл-идрокини тарбиялашдаги аҳамияти, турли замонларда шуҳрат қозонган буюк шахматчиларнинг ўсмирлиги ва шахмат бобида мамлакатимизда болалар ўртасида олиб борилаётган ишлар ҳақида мароқ билан ҳикоя қилинади. Китоб ажойиб фото суратлар билан безатилган.

«ЧЎҚҚИДАГИ ШУЪЛАЛАР»

«Ёш гвардия» нашриётида чоп этилган яна бир китоб Шамси Одилнинг «Чўққидаги шуъалалар» шеърлар ва эртаклар тўпламидир. Мазкур тўпламдан муаллифнинг «Чўққидаги шуълалар» деб номланган сафар туркуми ва «Сирли булоқ», «Сафо ва Моҳидил» эртаклари ҳам ўрин олган. Китоб ўн беш минг нусхада чоп этилди.

«РОЖДЕСТВО АРАФАСИДАГИ ТУН»

Улуғ рус ёзувчиси Н. В. Гоголнинг бу машҳур асарини русчадан Наби Алимуҳамедов таржима қилган. Китобни «Ёш гвардия» нашриёти олтмиш минг нусхада чиқарди. Бу асарнинг иккинчи нашридир. Рассом А. Сухарев китобни асар мазмунига мос расмлар билан безаган.

МУЗЕЙГА ТУҲФА

Олмаоталик рассомлар атоқли қозоқ шоири Абайга бағишланган тасвирий санъат полотнолари ва график расмлари Семипалатинскдаги адабий мемориал музейга туҳфа қилдилар.

Абайнинг ҳаёти ва ижоди Иртиш дарёси соҳилидаги ана шу шаҳар билан чамбарчас боғланган.

Музей ходимлари шоир ҳақидаги беш мингта ҳужжат, китоблар, қўлёзмалар ва унинг шахсий буюмларини тўпладилар. Улар Абайнинг ижоди ҳақида ҳикоя қилади. Абай қозоқ китобхонларини рус ёзувчиларининг асарлари билан таништирди, Пушкин, Мицкевич ва бошқа буюк шоирларнинг шеърларини ўз она тилига таржима қилди.

(ТАСС).

Жаҳон ойнаси

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Объективда—Афғонистон

Халқ демократик партияси раҳбарлигида афғон халқи туб ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширмоқда. Апрель революцияси меҳнаткашларнинг кенг оммасини актив фаолиятга жалб этди. Янги ҳаёт учун курашнинг олдинги сафида ёшлар боришяпти. Чунки революция ғалабаларини ҳимоя қилиш, порлоқ келажакка йўл очиш уларга ишониб топширилган.

СУРАТЛАРДА: юқорида — Ширхан дарё портида юк ортиш-тушириш ишлари авжида; чапда— халқ милициясининг аъзоси —Фотима; апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя қилаётган афғон учувчилари.

В. Будан фотолари.

СОВЕТ ВРАЧЛАРИ ЭФИОПИЯДА

АДДИС-АБЕБА. Совет шифокорлари шу кунларда Эфиопия диёрида рус врачларининг ажойиб шуҳратини давом эттирмоқдалар.

Эфиопияда рус врачларини кўпдан бери билишади. 1896 йилда, Италия мустамлакачилари Африкадаги ана шу мамлакатнинг эркесвар халқини қулга айлантиришга уринган пайтдаёқ Россия Қизил крест жамияти 20 кишидан иборат шифокорлар группасини бу ерга юборган эди. Рус врачлари, фельдшерлари ва санитарлари ўзларининг фидокорона меҳнати ва юксак профессионал маҳорати билан маҳаллий аҳолининг зўр ҳурматига сазовор бўлдилар.

Эфиопия аҳолиси Совет Қизил крест касалхонасини рус касалхонаси деб атайди. Бу касалхона мамлакатдаги энг йирик медицина муассасасидир. Бу ерда Совет Иттифоқидан келган мутахассислар коллективи 33 йилдан буён ишламоқда.

Ана шу даволаш муассасаси ташкил этилганидан буён ўтган бутун давр мобайнида қарийб 2.5 миллион киши унинг хизматидан фойдаланди.

НЕПАЛНИНГ ЯНГИ КАРТАСИ

КАТМАНДУ. Непал маъмурияти мамлакатдаги барча 75 район, 23 шаҳар ва 2912 қишлоқнинг батафсил география карталарини тузишга киришди. Бу иш 1981 йилда аҳоли рўйхатга олиниши муносабати билан бажарилмоқда.

Ана шу карталарда бериладиган аниқ маълумотлар мутахассисларнинг Непал экономикасини планлаштириш системасини анча яхшилашларига кўмаклашади.

ИХТИРО ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

ПРАГА. Брнода ихтиролар ва техника янгиликлари «Инвекс—80» халқаро виставкасига қўйилган ихтирочиларнинг асарлари хом ашёни, ёқилғи ва электр энергияни иқтисод қилиш проблемаларига бағишланган.

Совет бўлими томошабинлар ва мутахассислар эътиборини қозонди: СССРлик техникавий тафаккур ташаббускорлари яратган кўплаб экспонатлар олтин медаллар ва фахрий ёрлиқларга сазовор бўлган. Тошкентлик олимлар коллективи ишлаб чиққан цемент ишлаб чиқариш технологияси томошабинларда катта қизиқиш туғдирди.

Виставка эгалари катта муваффақият қозондилар: экспозициянинг деярли барча бўлимларига қўйилган чехословакиялик мутахассисларнинг ихтиролари жюрининг юқори баҳосини олди. ГДР, Польша ва Венгрия рационализаторлари ҳам қизиқарли техника янгиликларини намойиш қилдилар.

Ассом штатидаги аҳвол

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Шимоли-Шарқидаги Ассом штатининг қарийб бутун территориясида ҳаёт тўхтаб қолди. Ҳиндистоннинг бошқа районларидан кўчиб келганлар штатдан чиқариб юборилишини талаб қилаётган миллатчи ташкилотларнинг даъватига биноан, Ассомда ҳамма давлат муассасалари ва банклари ишни тўхтатди, магазинлар ёпилди, транспорт тўхтаб қолди. Ассомнинг маъмурий маркази — Гаухатидаги давлат нефтни қайта ишлаш комбинати ишламаяпти.

Штатда бўлиши эҳтимоли бўлган тартибсизликларнинг олдини олиш учун қўшинлар ва полиция тўла жанговар тайёр ҳолга келтирилди. Армия бўлинмалари ҳамма энг муҳим объектларни қўриқлаб турибди.

Ҳиндистон Бош министри И. Ганди Деҳлида журналистлар ҳузурида гапириб, ҳукумат куч ишлатмасликка уриниб кўради, бироқ Ассомдан ёнилғи юборишда бундан ортиқ узилишлар бўлишига йўл қўя олмайди, деб таъкидлади. Ассом штати мамлакатда қазиб чиқарилувчи жами нефтнинг 30 процентдан кўпини беради.

Ҳиндистоннинг ҳукмрон партияси ва оппозициядаги ҳамма партиялари ассомлик миллатчиларнинг ҳатти-ҳаракатларини қоралади-лар. Миллатчилар мамлакатнинг Шимоли-Шарқидаги аҳволни кескинлаштирмоқдалар. Кейинги вақтларда бу жой АҚШ ва Хитой махсус хизматларининг қўпорувчилик фаолиятининг объекти бўлиб турибди. Ҳиндистон Коммунистик партияси, Ҳиндистон (марксчи) Коммунистик партияси ва бошқа бир қанча сўл ва демократик партияларнинг Гаухатида эълон қилинган қўшма баёнотида таъкидланадики, транспорт ва саноат корхоналарининг ишдан тўхташи штат аҳолиси кенг оммасининг иқтисодий аҳволини ёмонлаштириши мумкин-у, лекин мавжуд проблемаларни ҳал этиб беролмайди.

Қашшоқ ҳаёт кечиришяпти

ЛИССАБОН. (ТАСС). Португалиянинг АНОП агентлиги қуйидагиларни таъкидлайди: Португалиядаги кекса кишиларнинг ярмидан кўпи жуда кам нафақа ва пенсия олиб, қашшоқ ҳаёт кечиришга мажбур бўлиб қолди. Кейинги ўн йил ичида мамлакатда ёши 65 дан ошган кексалар сони қарийб 10 процент ортди ва ҳозирги вақтда бир ярим миллион кишига етди. Булар мамлакатдаги бутун аҳолининг 11,5 процентини ташкил этади.

∴ ∴ ∴

Францияда нарх-наво ошмоқда

ПАРИЖ. Расмий маълумотларда айтилишича, Францияда ўтган йилнинг сентябридан буён ўтган 12 ой ичида нарх-наво 13,7 процент ошган. Нарх-наво бу йил жуда ҳам кўтарилиб кетди. Тўққиз ой ичидагина нархлар 10,7 процент кўпайди. Сентябрь ойида озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат молларининг нархи ғоят тез суръатлар билан ошди.

ЭНЕРГОКОМПЛЕКСНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТИ

МАНАГУА. Матагальпа департаментидаги кўплаб олис посёлкаларнинг аҳолиси Никарагуа тарихида биринчи марта электр нури билан таъминланди. Бу ерда энергетика комплексининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Бу комплекс мамлакатнинг марказий ва шимолий департаментларидаги қишлоқ районларни тўла электрлаштириш г а мўлжалланган. Қурувчилар ва электрикларнинг фидокорона меҳнати туфайли комплекснинг биринчи навбати графикдан анча ўзиб фойдаланишга топширилди.

Матигуас посёлкасида ана шу муҳим воқеага бағишланиб ўтказилган тантанали маросимда Миллий уйғониш ҳукумати раҳбар кенгашининг аъзоси Моисес Ҳассан сўзга чиқди. Комплекс биринчи навбатининг ишга туширилиши, деди Никарагуа раҳбари, халқ революциясининг улкан ғалабасидир.

ЖИНОЯТЧИ ПАРАГВАЙДА ЯШАЙДИ

РИМ. Нацист ҳарбий жиноятчи Йозеф Менгеле ҳозирги вақтда Парагвайда яшаб, Лотин Америкасидаги мана шу мамлакатда ҳукмронлик қилаётган диктатор Стреснернинг ҳомийлигидан фойдаланмоқда. Италия телевидениеси орқали кўрсатилган фильм авторлари шуни таъкидладилар.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида Менгеле фашистларнинг энг катта қамоқ лагерларидан бири Освенцумда врач бўлган эди. Кўп минглаб кишилар, шу жумладан ҳарбий асирлар— баъзилари крематорий печларида, яна бошқалари эса унинг ваҳшиёна экспериментлари натижасида Менгеленинг бевосита буйруғига биноан ўлдирилган эди. Унинг ана шу экспериментларидан кузатилган мақсад «арийлар ирқининг устунлигини илмий асосда исботлаш»дан иборат бўлди. Аммо совет қўшинлари қамоқ лагерини озод қилиши арафасида Менгеле ўзини фош қилувчи ҳужжатларни йўқ қилиб ташлаб, яширинишга муваффақ бўлган эди.

Фильм авторларининг қайд этишларича, Менгеле «учинчи рейх» тормор қилингандан кейин «иттифоқчи» маъмурлар ва Ғарбий Германия юстицияси томонидан унга нисбатан қизиқиш йўқлиги» туфайли у бир неча йил Ғарбий Германия территориясида яшади. Сўнгра у Аргентинага жўнаб кетди. Нюрнбергдаги суд мажлисида Менгелени «бош нацист жиноятчилардан бири» деб атаган эди.

✦ ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

КОНВЕЙЕРДА—МАЙИЗ

Кузнинг сурункали ёмғири куйди, азалдан бери асосан офтобда «тайёрланиб келинган» майиз Самарқанд мева-консерва заводида кадокланишда давом этаверди. Машина қуёшнинг ишини ўз зиммасига олди. Уни Украина ССР Фанлар академиясининг тепло-физика ва теплотехника институтида пиёз, олма қуритишга ясашганди, заводдагилар бўлса унинг иш режимини ўзгартириб, унга майиз қуритиш вазифасини топширдилар.

СКО—9—О маркали бу машинанинг қуёшга нисбатан кўп фазилатлари бор. Одатда узум боши майизга айланмоғи учун 20 кун ва ундан кўп вақт кетади. Оператор билан икки ишчи ишлатадиган машина эса бир соатда 75—80 килограмм тайёр маҳсулот чиқазиб туради. Бунинг устига сара майиз олинади. Анализлар кўрсатишича, машинада қуритилган майизнинг қанд моддаси 15 процент кўпроқ ва бунинг устига витаминлари сақланиб қолган.

Заводни реконструкция қилиш мўлжалланмоқда ва инженерлар бундай машиналарни ҳозирги учтадан 20 тага етказишни ўйламоқдалар. Бунинг натижасида майизни офтобда қуритишдан қарийб тамомила воз кечиш, юк тушириш ва ортиш жараёнларини механизациялаш мумкин бўлади.

[ЎзТАГ].

• *Ҳаммаси ёшлар учун*

Темирйўлчилар мактаби

Бундан қирқ йил муқаддам, ҳозирги Октябрь революцияси номли завод Тошкент болалар темир йўли учун вагонлар тайёрлаб бериш мажбуриятини олиб, тез вақт ичида қулай, ихчам ва кўркам вагонларни совға қилди. Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғидаги болалар темир йўли қурилишига юз минг сўм сарфланди. 1940 йил биринчи майдан иш бошлаган бу темир йўл ўқув марказига айланди.

Болалар темир йўл станциясининг педагогик коллективи ўқувчиларни ўқитиш билан бирга, тарбиявий ва маданий-оқартув ишларини ҳам яхши йўлга қўйишган.

Абдушукур Қодиров Октябрь революцияси заводида токарь бўлиб ишлайди. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Мамед Аширмуродов Ашхобод темир йўлида, Марат Усмонов Душанба темир йўлида, И. Мухторов Жиззах темир йўлида меҳнат қилишмоқда. Улар ҳалол ва баракали меҳнатлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлишган. Меҳнат қаҳрамонлари Тошкент болалар темир йўли станциясига тез-тез ташриф буюриб туришади.

Чет эллик меҳмонлар болалар темир йўлида бўлиб, хотира дафтарига қуйидаги сўзларни ёзишибди.

— Японияга қайтиб борганимиздан сўнг, биз ҳам Японияда болалар учун шундай темир йўл бўлишини талаб қиламиз, — деб ёзишибди Япониядан келган бир группа туристлар.

Ёш темир йўлчиларни тарбиялашда темир йўл бошлиғи М. Исроилов, йигирма йилдан бери шу ерда меҳнат қилаётган Н. И. Сверюгин, тарбиячи А. Тожибоев ва бошқа педагоглар барча куч-билимларини сарф этишмоқда.

СУРАТЛАРДА: 1. Моделчи Н. И. Сверюгин ўқувчи А. Аҳматхонов билан тажриба ўтказмоқда. 2. Ўқувчилар тайёрлаган электричкаларнинг моделларидан намуналар.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

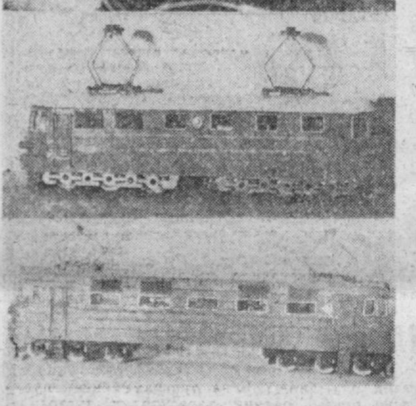

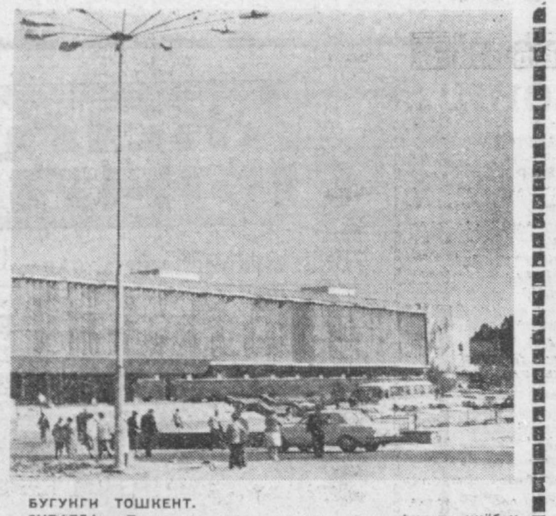

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.
СУРАТДА: «Пахтакор» метро станцияси атрофидаги хиёбон манзараси. **М. Нуриддинов** фотоси.

• *Ажаб дунё экан...*

СОЧНИ ТУРМАКЛАШГА

Дунёда энг мураккаб аёллар причёскасини XVIII аср ўрталарида яшаган сартарошлар расм қилган. Битта причёскага 800 граммча ёғупа, 120 грамм упа, 12 метр тўр, 100 дона тўғноғич керак бўлган. Баъзан, ҳатто соч орасига бутун бошли шиша идишча ҳам ўрнатиб қўйишган. Бундай «оғир каллани» кўтариб юролган аёлларга таҳсин ўқимай илож йўқ.

ИБТИДОИЙ УСУЛДА

Филиппин оролларидан бири — Миданао чангалзорларида унча катта бўлмаган Тасадаи қабиласи яшайди. Қарангки, бу қабила кишилари тош асрида бўлгани каби оловни ҳамон ибтидоий усул билан, яъни ёғочни қаттиқ жисмга ишқалаш орқали олишаркан.

АТТОРНИНГ ҚУТИСИГА УХШАЙДИ

Испания пойтахти — Мадриддаги йирик ресторанлардан бирининг хўжайини Хосе Чикоте «Спиртли ичимликлар дунё музейи»ни ташкил этган. Унинг музейида дунёдаги 162 мамлакатнинг 20 минг шишадан кўп турли маркали винолари сақланади. Булар орасида 1494 йилдан бери оғзи очилмаган, дунёда якка-ю ягона бир шиша херес виноси ҳам бор. Бу вино бир вақтлар Америкага биринчи бор саёҳат қилган буюк денгиз сайёҳи Христофор Колумбга тақдим этилган экан.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ОЛИЙ ЛИГАГА ЙЎЛЛАНМА

Тошкентда шахмат бўйича биринчи лига СССР чемпионати ниҳоясига етди.

Львовлик гроссмейстер А. Белявский 17 имкониятдан 11,5 очко тўплаб, биринчи ўринни эгаллади. Олий лигага яна иккита йўлланмани СССРнинг собиқ чемпиони В. Цешковский (Краснодар) ва халқаро мастер С. Долматов (Москва) олдилар. Улар 10,5 тадан очко жамғаришган.

Тўртинчи — сўнгги йўлланма эгасини ўзига хос шахмат «фотофиниш» ёрдамидагина аниқлаш мумкин бўлди. Бу йўлланмага гроссмейстерлар Г. Кузьмин (Ворошиловград), Ю. Разуваев (Москва), О. Романишин (Львов) ва халқаро мастер Н. Рашковский (Сочи) даъвогарлик қилишди. Бу тўрт шахматчи 10 тадан очко жамғарганди. Лекин унвони бўйича кичик бўлган Н. Рашковский кўпроқ ғалаба қозонгани учун ғолиб деб топилди.

Жаҳон чемпиони М. Чибурданидзе шундай юксак даражадаги эркаклар мусобақасида биринчи марта иштирок этди. У бошқа шахматчилар қатори В. Тукмаков ва И. Платонов каби таниқли гроссмейстерлардан ҳам ўзиб кетиб, 7 очко тўплади.

Ўзбекистон вакили — спорт мастери Г. Аъзамов 17 имкониятдан 8,5 очко тўплаб, ўн иккинчи ўринни эгаллади.

(ЎзТАГ).

• *Таом пишириш санъати*

Тухум дўлма

«Дўлма» дегани бу туркий калима бўлиб «тўлма» ёки «тўлдирмоқ» маъносини англатади. Қайси бир масаллиқ ичига бошқа масаллиқ тўлдирилса, бу дўлма таоми ҳисобланади. Пазандалик амалий санъатининг шундай ўзига хос бир соҳасидирки, йўқчиликда ҳам, тўкчиликда ҳам таомлар ижод этилаверади. Йўқчилик йиллари нимадандир егулик тайёрлаш зарурияти туғилса, тўкчиликда эса масалликларнинг сархилидан бошқалар билмаган таомларни тайёрлаш натижасида янгилари ижод қилинади. Яқинда мен дўлманинг янги хили ижод этилганлигининг гувоҳи бўлдим. Бир муътабар онахон билан трамвайда ҳамроҳ бўлиб кетдик.

—Болам, исминг Каримжон-а? Сени танийман, тилвизорда овқатларни тайёрлашни кўрсатиб юрасан. Манам бир овқат пишириб берай, кўргинчи,—деб қолдилар.

Миннатдорчилик билдириб бажонидил бордим, кўрдим, ўргандим. Бу бир ажойиб таом эди. Аслида дўлма гармдорига, помидорга, беҳига, шолғомга, пиёзга, карам ҳамда узумнинг баргига қийма солиб тайёрланар эди. Буниси янгилик: қиймани тухумнинг пўстига тўлдириб пиширилар экан. Қизиғи шундаки, бу қаттиққина қилиб пиширилган тухум экан деб чертиб пўчоғини арчсангиз ичидан тухумнинг оқи-сариғи эмас, гўштқийма чиқса! Ишонаверинг бундай таомни жаҳоннинг ҳеч қаерида, ҳеч қачон ва ҳеч ким тайёрлаган эмас. Шунинг учун бу онахоннинг ижодига мансуб таомни барча билсин деб қўлимга қалам олдим.

Тайёрлаш усули. Тухумнинг сиртини совунлаб, тиш чўткаси билан яхшилаб ювилар экан. Сўнг артиб, пайнак томонидан бармоқ сиққудек қилиб тешиб, оқ-сариғи бўшатиб олинади. Ана шу бўшаган тухум пўстининг ичига қийма тўлдирилар экан. Бунинг учун гўшт ва пиёз қиймаланиб туз, мурч ва зира сепилади, илашимлироқ бўлсин учун ҳалиги чақилган тухумнинг оқидан озгина аралаштириб, яхшилаб мижилади. Ҳосил бўлган қиймани тухум пўстлоғига тўлдириб, қайнаб турган тузли сувда 30 минут давомида пиширилар экан.

Масаллиқ нормаси: 4—6 меҳмонга 12 дона тухум, 400 грамм лаҳм гўшт, 2—3 бош пиёз (ўртача катталикдагисидан) 1 ош қошиғида тухумнинг оқи, ярим чой қошиғида туз, шунча мурч, шунча зира.

Таомнинг ташқи кўриниши. Лаганга гумбаз қилиб терилган оппоқ тухумлар, ичи тўла гўштқийма.

Мазаси. Чертиб пўсти ажратилиб тановул этилганда қўй гўшти котлетининг тухум ва пиёз аралаштириб пиширилгандаги лаззати, мурч ва зиранинг хушбўйлиги бунга ҳамроҳ.

Шуни айтиб ўтиш керакки, қанақа овқат тайёрланса ҳам тухум ишлатганда ичида оқининг бир қисми қолиб кетади, уни батамом оқизиб олиб бўлмайди, яъни 15 дона тухум бўшатилганда 1 дона тухум ҳажмига (50 грамм) тенг келадиган ризқимиз исроф бўлади. Шундай экан, ушбу дўлманинг афзаллиги—ана шу исрофга барҳам беришдан ҳамда тухум пардасини ҳам овқат сифатида истеъмол этишга эришишдан иборат. Тухум пардасида ҳам оқсил бор, лекин бунда кўпроқ клетчатка мавжуддир, ушбу модда таом ҳазмланиши учун жуда зарурдир.

Табобат илмининг бобокалони Абу Али ибн Сино ўзининг «Тиб қонунлари» асарида тухумни анчагина касалликларга парҳез сифатида тавсия этади. «Юрак дорилари» рисоласида эса тухумни тоза қон пайдо қилувчи ва юракка шифо бўлувчи неъмат деб атайди. Ушбу дўлмада тухумнинг пўчоғигина ишлатилган экан, ўша пўчоқда калций моддаси бўлиб, қайнатиш давомида ичидаги қиймага анча юқиши мумкин. Кальцийнинг инсон аъзоларига фойдалилигининг баёни каттагина мақола бўлгудек гап.

Ҳурматли «Оқшомхон»лар, таом тайёрлаш рецепти ва технологиясини тақриз формасида баён этганлигим учун мени кечирасизлар.

Онахонга:

—Бу овқатни Сизнинг номингиздан газетага ёзсам майлими?—дедим.

— Майли, ёза қол, ҳамма билсин, бироқ менинг номимни ёзма, —деб илтимос қилдилар.

Карим МАҲМУДОВ,
пазанда.

Кинонинг космик орбиталари

Одесса кинематографиячилари «Орион сиртмоғи» янги рангли фильмни космос кашшофларига бағишладилар. Картина СССР космонавт-учувчиси Алексей Леонов сценарийси бўйича яратилган. У бу сценарийни Валентин Селиванов билан биргаликда ёзди.

Постановкачи режиссер Василий Левин бошчилигидаги экран усталари съёмкаларига тайёргарлик кўраётиб, Звездний шаҳарчасига боришди, космонавтлар, олимлар, конструкторлар билан учрашишди. Картина яратувчилар кино санъатининг кенг имкониятларидан фойдаланиб, коинотни билиш йўллари, ўзга дунёлар билан мулоқат проблемаси тўғрисидаги замонавий назарияларни умумлаштиришга ҳаракат қилдилар. Ана шу фикр асарнинг бадиий илмий оммабоп фильм жанрини ҳам белгилаб берди.

— Лентани яратиш идеяси,—деди А. Леонов,— Совет—Америка «Союз—Аполлон» космик экспериментал парвозини ўтказиш таъсирида ҳамда «Интеркосмос» программаси бўйича қардош социалистик мамлакатлар космонавтларининг иштирокидаги халқаро экипажларнинг парвозлари таъсирида вужудга келди. 1975 йилда мен шу экспериментал парвоз иштирокчиси бўлгандим. Биз ўз картинамиз билан инсоният келажакка яхши ният билан қарамоғи керак, ақл-идрок ва тараққиёт тантанаси учун курашдаги куч-ғайратларини бирлаштирмоғи керак, деган фикрни таъкидламоқчимиз.

Фильмнинг тасвирий ечими СССР космонавт-учувчиси чизган полотноларга кўп жиҳатдаги асосланди.

Қора денгиз соҳилидаги қаҳрамон шаҳарнинг ишчилари, денгизчилари, ёшлари лентанинг илк томошабинлари бўлдилар.

(ТАСС).

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

* РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА *

ТУРМУШДА ГАЗДАН ФОЙДАЛАНГАНДА АҲОЛИ ЎРТАСИДАГИ БАХТСИЗ ҲОДИСАЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МАҚСАДИДА

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

1980 ЙИЛ 15 НОЯБРГАЧА

ГАЗДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШ БЎЙИЧА ИККИ ОЙЛИК ЎТКАЗИЛМОҚДА

Портлаш, ўт чиқиш, заҳарланиш ва бошқа бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш учун газ асбобларидан фойдаланиш тартиб-қоидаларининг бузилишига йўл қўймангиз!

Подвалларда, зинапояда, хонада ёки ҳовлида газ ҳидини сезишингиз билан дарҳол бу ҳақда авария хизматига «04» телефонига қўнғироқ қилинг.

Газ хўжалиги ходимлари етиб келгунга қадар газ йиғилган хонани зудлик билан шамоллатиш тадбирларини кўринг: эшикларни, деразаларни очинг. Ўт ёқилишига йўл қўйманг, чекманг, электр асбобларидан фойдаланманг, электр ёритгичларни ёқманг ва ўчирманг, кишиларни газ турган хонадан олиб чиқиш чораларини кўринг.

ЭСДА ТУТИНГ! Газнинг ҳаво билан аралашуви портлаш ва ўт чиқиш хавфини туғдиради.

Газ чиққан вақтда унга қарши чоралар кўриш — портлаш, ўт чиқиш ва бошқа бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишнинг муҳим шартидир.

«ТАШГАЗ» БИРЛАШМАСИ

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/X да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 31/X да **Хўжайин**, 1/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **«ШИМПАНЗЕЛАР ЦИРКИ» аттракционининг гастроллари** (19.30).

КИНО

31 ОКТЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЯККАМА-ЯККА»— **Янгиобод.**

«ПАРЛАМЕНТОРИЙЛАР» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«КОМСОМОЛ»— **Восток.**

«ТАЯНЧ»— **С. Раҳимов номли.**

«АСРЛАР ОВОЗИ»— **Дружба.**

«НИКОЛАЙ ТИХОНОВ» — **Ҳамза номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҲАЛОСКОР»—**К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«ГАГАРАЛАР ОВОЗИ» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01.

«ГУГУРТ ИЗЛАБ»—**Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИНИНГ АХБОРОТИ» —**Чайка** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 77-06-20).

«БАБЕК»— **Искра** (17, 19.45, телефон 39-14-59).

1 НОЯБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЯККАМА-ЯККА» — **Янгиобод.**

«ПАРЛАМЕНТАРИЙЛАР» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«КОМСОМОЛ»— **Восток.**

«АСРЛАР ОВОЗИ» — **Дружба.**

«НИКОЛАЙ ТИХОНОВ»— **Ҳамза номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ҲАЛОСКОР»—**К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«ГАГАРАЛАР ОВОЗИ»— **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«ГЎГУРТ ИЗЛАБ»— **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИНИНГ АХБОРОТИ»— **Чайка** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 77-06-20).

«БАБЕК»— **Искра** (17, 19.45, телефон 39-14-59).

ТАРИХГА САФАР

Шоҳизинда, Гўрамир, Регистон... Бухоро ва Самарқанд ёдгорликлари қанча-қанча афсоналар туғилган Ўзбекистон тарихини бизгача олиб келди.

XIV—XVII асрларнинг такрорланмас архитектура ансамбллари, геометрик қурилмаларнинг ҳайратомуз мураккаб чоғишуви, қадимий наққошларнинг заргарона меҳнати — бугун халқимизнинг бебаҳо бойлигидир.

Ҳар йили ўн минглаб туристлар бу қадимий ёдгорликларни келиб кўрадилар ва уларнинг ҳар қайсиси бу муҳташам архитектура ҳақида хотирага бирон нарса олиб кетишни истайди.

Республикамиз азиз меҳмонлари, сизлар учун биз чиройли «Бухоро», «Регистон», «Шохизинда», «Лабиховуз», «Шаҳрисабз», «Гўрамир» буклетларини тавсия этамиз.

Буклетларда тарихий справкалар берилган бўлиб, улар рус, ўзбек, инглиз ва француз тилларида чиқарилган.

УЛАРНИ МАГАЗИНЛАРДАН ВА «СОЮЗПЕЧАТЬ»НИНГ ҲАММА КИОСКАЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ «СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ.

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА

ҲАР ЯКШАНБА КУНЛАРИ ЧОПҚИР ОТЛАР ПОЙГАСИ УТКАЗИЛАДИ.

Отчопарда: тотализатор, буфет, аттракцион, от прокати ишлайди.

Метронинг «Собир Раҳимов» станциясидан автобуслар қатнайди.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ТАШКИЛОТИ

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРУВЧИЛАР УЧУН

қуйидаги фанлар бўйича

ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

СССР ТАРИХИ ВА АДАБИЕТ, СССР ТАРИХИ ВА ЎЗБЕК АДАБИЕТИ, МАТЕМАТИКА ВА ФИЗИКА, ХИМИЯ ВА БИОЛОГИЯ.

Машғулотлар якшанба кунлари соат 10.00 дан бошланади ҳамда рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Ўқиш муддати — 1980 йил 7 декабрдан 1981 йил 24 майгача.

Бутун ўқиш даври учун абонемент ҳақи— 10 сўм.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, университетнинг Маданият саройи, 3-қават, 27-хона (28, 34, 87, 88, 100-автобусларнинг «ТошДУ» бекати). Телефон 46-02-25.

Ф. Хўжаев номли 1-пойафзал фабрикаси базасидаги

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1980—81 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ

ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ: **пойафзалнинг устки қисмини бичувчи, аёллар сумкаларини тикиш бўйича тикувчилар, пойафзалнинг устки қисмини тайёрловчи, пойафзал тикувчи, ремонтчи-слесарь, фрезерчи, тайёр пойафзални қабул қилиш бўйича контролёр, электромонтер, конструктор-модельер.**

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАР ОЙДА 70 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

Ўқиш муддати —6 ой.

Билим юрти ҳузурида ишчи-ёшлар мактаби бор.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИДА ВА ТОШКЕНТ ЧАРМ-ГАЛАНТЕРЕЯ ФАБРИКАСИДА ИШЛАЙДИЛАР.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент иш ҳақи билан таъминланадилар.

Маданий ҳордиқ чиқариш учун Пойафзалчилар маданият саройи бор бўлиб, у ерда турли хил бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлайди. Саройда шунингдек катта спорт базаси бор.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, соғлиғи тўғрисида справка, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (84-автобус, 2, 6, 14-троллейбусларнинг «1-пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 54-99-04.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

31 ОКТЯБРЬ —ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.35 «Эртак ҳузурида меҳмонда», «Темир эшик сири». Бадиий фильм. 19.00 «Дуне воқеалари». 19.15 «Эрмитаж». Франциянинг XVII—XVIII асрлардаги амалий санъати. 19.45 «Одамлар учун зарур бўлиш керак. Кабалевский бугун». 1 ва 2-фильм. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев)—«Спартак» (Москва). Киевдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45)—«Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 «Киносаёҳатчилар клуби». 23.00 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 «Қишлоқ: ишлар ва муаммолар» 23.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Туманий оролидаги қалдирғоч». Болалар учун кинофильм. 11.55 «Эллерхейн». Фильм-концерт. 12.15 С. Сиёсв. «Йигит кишининг иши». Телевизион миниатюралар театрининг спектакли. 13.30 «Қора карвон». Бадиий фильм.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Даре қароқчилари». Болалар учун мультфильм. 18.30 «Инсон болаликдан бошланади». (рус.). 19.00 «Зангори экран» почтаси. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Телевизион театр. Саида Зуннунова. «Уч новелла». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Мақом тароналари». Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг солистлари З. Мадаминова, К. Аминова ва А. Азимов концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Дуне воқеалари». 22.45 «Кино оламида». Кўрсатув. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 20.55 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 21.55 «Инсон инсонният учун». Телефильм. 22.35 «Яккама-якка». Бадиий фильм. (рус.).

1 НОЯБРЬ —ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.50 Эрталабки гимнастика. 10.10 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 10.40 «Ота-оналар», Сизлар учун». 11.10 «Лирик кайфият». Концерт. 11.45 «Советлар ва ҳаёт». 12.15 «Қалбга яқин қўшиқлар». 12.55 «Спортлото»нинг 44-тиражи. 13.10 «Москвичка» телевизион клуби. 14.30 «Эрмитаж». Франциянинг XVII — XVIII асрлардаги амалий санъати. 15.00 «Дунё воқеалари». 15.15 Болалар учун. «Малла». Бадиий фильм. 16.40 РСФСР халқ артисти В. Минин раҳбарлигидаги Москва камер хорининг концерти. 17.05 Жазоир Халқ Демократик Республикасининг миллий байрами—Революция байрамига. «Жазоир бўйлаб». Кинопрограмма.

17.35 Балет артистларининг концерти. 18.10 Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 18.40 Мультфильмлар программаси: «Довюрак қуён ҳақида эртак», «Пик лақабли сичқон боласи».

19.05 «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 19.50 «Марказий телевидение экранида биринчи марта». «Урушсиз йигирма кун». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.15 Кинопанорама. 23.50 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.20 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. «Жальгирис» (Каунас)—«Динамо» (Тбилиси). Каунасдан олиб кўрсатилади. 23.00 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 23.15 «Здоровье» программасининг почтаси. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 «Сўз кетидан сўз келар». Мактабгача ёшдаги болаларни рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 10.30 «Шум бола». Бадиий фильм. 12.00 «Третьяков галереясининг 103 дурдонаси» (рус.). 12.30 «Кинoредакция почтасидан». 13.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Йўлдаги ҳангомалар». Дала меҳнаткашлари учун қизиқарли программа. 14.15 «Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун».

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Юлдузча». Киноальманах. 19.00 «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз» (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Совет Ўзбекистони композиторлари». Шариф Рамазонов. 20.30 «Ахборот». 20.50 Қориёқубов номли Ўзбек Давлат Филармониясининг солисти Мавлуда Ойнақулова куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Хирмонингизга барака». 22.30 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Нодира лирикаси». 23.55 Кўрсатувлар программаси.

Тожикистон телевидениесининг программаси

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Мультфильм. 18.20 «Инсон, автомобиль, йўл». 18.45 «Новости». 19.05 Москва. «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуковнинг халқаро мавзулардаги суҳбати. 19.50 «Ахбор», 20.15 Г. Багиашвили. «Бир килограмм ширин нон», Телеспектакль. 21.30 Москва. «Время». 22.15 Пахтакорлар учун концерт. 22.55 Бадиий фильм. 23.25 Душанба кўрсатувларининг охири.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19: фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

31 ОКТЯБРЬ, 1980 й. Р. 03324. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2216. 12345678910